

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: LUdlow 5-9500

VOL. LIII Price 10 c.

PENKTADIENIS, FRIDAY, GEGUZĖS, MAY 9, 1969

Kaina 10 c.

Nr. 109

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ ATSTOVAI EUROPOJE

Šiandien, ryt lankosi Vak. Vokietijoje

New York. — Pavergtųjų Europos Tautų delegacijos, pasiskirsčiusios grupėmis, šiomis dienomis lankosi įvairiose Vak. Europos sostinėse. Pagrindinė delegacija gegužės 6-7 d. lankėsi Londone, kai kurie atstovai buvo primate britų užsienio reikalų ministerijoje ir ten išdėstė PET paskirtį ir reikalavimus: pavergtoms tautom atgauti laisvę. Delegacijos dalis gegužės 5-10 d. lankėsi Danijoje, Kopenhagoje.

Šiandien, gegužės 9 d., pagrindinė PET delegacija lankosi Fed. Vokietijos laik. sostinėje Bonnoje. Keli delegacijos nariai kalbės vak. vokiečių užsienio reik. ministerijoje. Šios dienos vakare priėmimą PET delegacijai pagerbti rengia "Deutsche Stiftung fuer Europaische Friedensfragen" organizacija (Vokiečių fondas Europos taikos klausimams). Beto, delegacijos pirm. dr. Josef Lettrich ryt numato surengti priėmimą kai kuriems vokiečių parlamento (Bundestago) nariams.

Delegacijos dalyviai

PET delegaciją sudaro jos vadovybė: pirmininkas dr. Josef Lettrich (čekas), vicepirmininkas - Alfreds Berzinš (latvis) ir gen. sekr. F. Gadomski.

Kitų delegatų tarpe yra šie asmenys, PET tautybių delegacijų atstovai: R. Krasnigo (albanas), dr. G. Dimitrov (bulgaras), L. Vahter (estas), Z. Pfeiffer (vengras), St. Korbonski (lenkas), C. Visionu (rumunas). Lietuvius atstovauja Lietuvos delegacijos

Pertvarkomas Kauno Ažuolynas

Okup. Lietuva. — Architektas V. Zemkalnis keletą kartų viešai kėlė klausimą dėl Kauno Ažuolyno likimo, nurodydamas, kad visoki statybų užsimojimai gresia sudaryti sąlygas, kuriose ažuolai negalėtų išsilaikyti.

Sprendžiant iš balandžio 30 "Komjaunimo Tiesoj" idėto pranešimo, kova dėl Ažuolyno gal jau ir laimėta. Pranešta, kad Kauno miesto vykdomas komitetas priėmė specialų sprendimą "Dėl Kauno Ažuolyno rekonstrukcijos tvarkymo ir priežiūros pagerinimo". Nuo gegužės 1 dienos iš Ažuolyno iškeliamas baldų sandėlis ir maisto prekybos paviljonas. Iki ateinančių metų gegužės m. bus išskirti kiti sandėliai, bus uždarytas šokių paviljonas ir — svarbiausia — nutarta numatyti stacioną statyti perpus mažesni, negu buvo projektuotas (12 tūkstančių vietų vietoj 24-ų). Visa tai daroma tuo sumetim, kad būtų ko mažiau kenkiamą ažuolams, kad Ažuolynas išliktų ramaus poilsio parku.

Tarp ko kita, iš to pranešimo matyti, kad Kaune nebėra Vytauto kalno vardo. Sako: "Nutaroma laikyti Zaliakalnio, Parodos kalno ir Aukštųjų Šančių ažuolynus Kauno Ažuolynu."

KALENDORIUS

Gegužės 9 d.: šv. Grigalius, šv. Ita, Džiugas, Austė.

Gegužės 10 d.: šv. Antoninas, šv. Beatričė, Putinas, Survaids. Saulė teka 5:39, leidžias 7:56.

ORAS

Chicagoje ir apyl. šandien dalinai apsiniaukę. Temperatūra daugiau 50 l. Šeštadienį šalčiau.

pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas.

Stebėtojai Europos Tarybos

patariamojo seimo posėdžiuose Šalia Londono, PET. delegacijos šį mėnesį lankysis šiose Vak. Europos sostinėse: Bonnoje (šian dien ir ryt), Kopenhagoje (Stockholme, Paryžiuje ir Romoje, be to, ir Strasburge. Lankymasis Strasburge laikomas svarbiu, nes gegužės 12-15 dienomis PET delegacijos nariai turės progos, kaip stebėtojai, sekti Europos Tarybos patariamojo seimo posėdžių eigą. Delegatai ta proga užmegs ryšius su įvairiais europiniais politikais.

Po posėdžių Strasburge, delegatai vyks į Paryžių (gegužės 16-17 d.) ir tikisi apsilankyti prancūzų užsienio reik. ministerijoje. Panašus vizitas numatytas Romoje (geg. 22 d.) ir Stockholme (geg. 30d.).

Pas Popiežių gegužės 22 d.

Jau žinoma, kad pavergtųjų tautų delegacija gegužės 22 d. priims popiežius Paulius VI. Be to, ją priims ir Vatikano valst. sekretoriaus pavaduotojas.

Vėl suėmė generolą, kovojantį už laisvę

MASKVA. — Buvęs sovietų armijos gen. Piotr Grigorenko, vienas iš tų, kuris drįsta diktatoriams pasakyti tiesą į akis ir kuris jau ne kartą buvo suimtas, buvo vėl areštuotas Taškente ir kaltinamas, kad šmeižia Sovietų Rusiją. Grigorenko, 63 m., buvo Taškente protestuoti prieš Krymo totorių grupės teismą, kurie kaltinami, kad II-jo Pasaulinio karo metu norėjo atstatyti savo nepriklausomą valstybę. Keturių Grigorenko draugų butai buvo policijos apieškoti Maskvoje. Vienam bute buvo ir du amerikiečiai korespondentai, kurie po apklausinėjimo paleisti, Gen. Grigorenko buvo išmestas iš armijos dar prie Chruščiovo už Sovietinės sistemos kritikavimą.

• Kanadoje padaryta pakeitimų min. kabinete. Be kitų pakeistas ir užs. reikalų ministras.

BALTIEČIŲ ORGANIZACIJOS VEIKLA

New York. — United Baltic Appeal organizacijos metinis susirinkimas įvyko Estų namuose New Yorke gegužės 3 d. Jame dalyvavo Baltijos tautų atstovai ir svečiai. Invokacija supkalbėjo kun. P. Geiščiūnas. Ilgesnį žodį tarė Urugvajaus ambasadorius Jungtinėse Tautose dr. Pedro Berro, kuris pareiškė, kad ateis išsilaisvinimo valanda ir Baltijo tautoms, nes teisingumas gali užmigt, bet niekada negali mirti.

Išrinkta organizacijos direktorių taryba, į kurią iš lietuvių įeina Dalia Bulgariš Kęstutis Miklas, Nancy Umbrasas ir pakaitai prel. J. Balkūnas, Gintra Ivaška ir Vyt. Jurgėla. Pirmininku išrinktas kun. Trepša, vicepirm. V. Vinkman ir Nancy Umbrasas, vykd. pirm. Kęst. Miklas. Sudarytas taip pat ir moterų pagalbinis komitetas. Ateityje organizacija yra numachi suorganizuoti Nacių-Komunistų pakto sukakties priminimą, apie Baltijos tautas daugiau skleisti žinių religingpse pasaulio bendruomenėse, 1970 m. suruošti masinį kreipimąsi į Jungtines Tautas, iškeliant pavergtųjų reikalą, in-formuoti įvairiomis galimomis priemonėmis apie pavergtasias tautas.

V. Sidzikauskas vyks į Ispaniją ir kitur

Pavergtųjų seimo Lietuvos delegacijos pirm. min. V. Sidzikauskas, šalia oficialiųjų PET vizitų, numato dar lankytis pas lietuvius Vak. Vokietijoje (Bad Kissingen, Stuttgart, gal ir Muenchen), Šveicarijoje, Anglijoje, Prancūzijoje ir Ispanijoje, Madride. Lankydamsis Madride, Sidzikauskas, pasiryžęs iškelti lietuviškųjų radijo valandėlių per tautinį Ispanijos radiją reikalą. Esamomis žiniomis, toms valandėlėms atgauti šiuo metu esama kai kurių vilčių.

V. Sidzikauskas, išvykęs į Europą su žmona Birute, numato grįžti į New Yorką apie š.m. birželio mėn. vidurį.

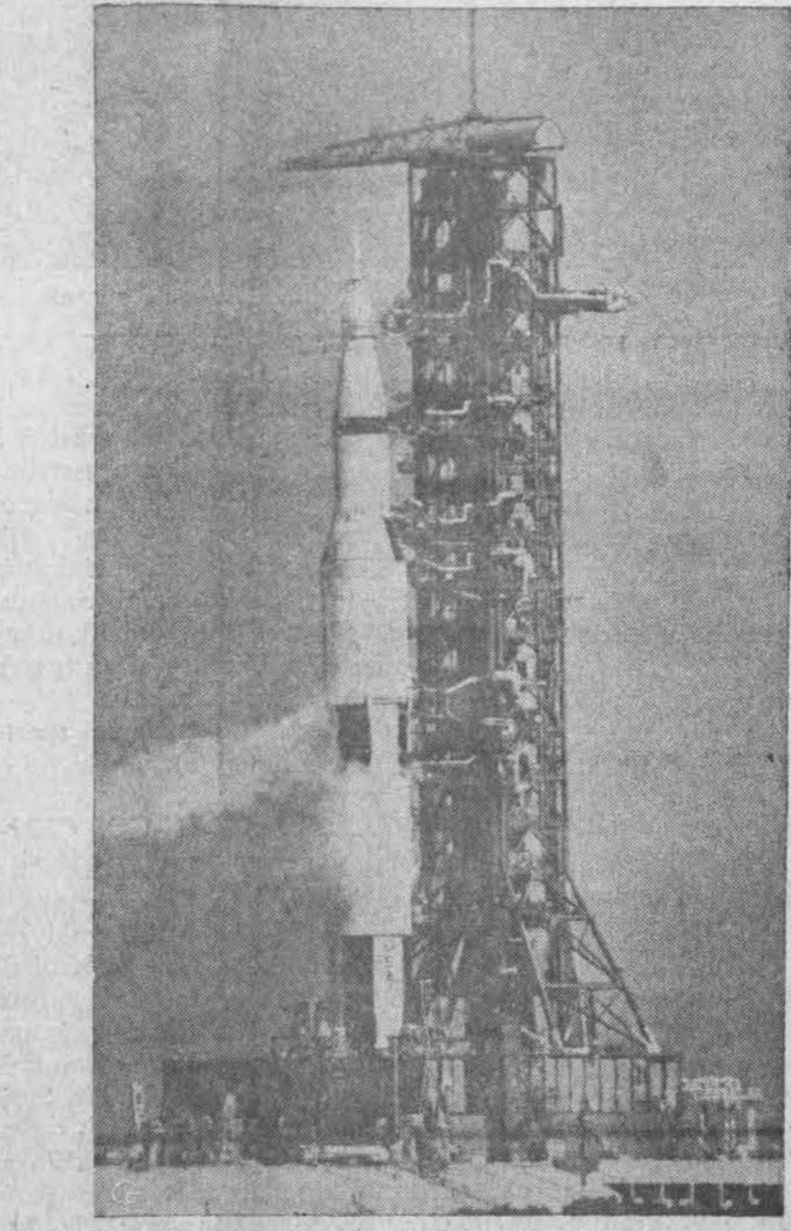
V.A.

Kaltina universitetų vadovybes

WASHINGTONAS. — Kongreso atstovas William Harsha (R., O.) kaltina tų universitetų vadovybes, kurios nepajėgia sutvarkyti maištaujančių studentų. Esą, tos universitetų vadovybės nusikalsta prieš tuos tūkstančius studentų, kurie nori mokytis ir kurie mokosi tokių riaušinių trukdomi. Akademinei laisvė negali kapituliuoti teisės laujančių prievartai. Jeigu universitetai nesilims akcijos riaušes sustabdyti, tokios riaušės plėsiai toliau. Esą, geras pavyzdys Notre Dame universitetas, kur rektorius kun. Theodore Hesburgh paprasė visus išmesias iš universiteto, kurie nenustos trinksmavę.

Mirė jau pentas Sov. Rusijos generolas

MASKVA. — Pranešama, kad mirė gen. Alexander Dimitriev, 58 m. ir gen. Igor Antonov, 59 metų. Per dvyliką dienų mirė jau pentas aktyviosios tarnybos sovietinis generolas. Kaip jau buvo pranešta prieš savaitę tragiškai mirė gen. Kodemcev, 49 m., vėliau tragiškai mirė gen. Popov, 67 m., ir po ligos miręs gen. Penkovsky. Žinant komunistinės sistemos žiaurumą ir paslaptumą, daugeliui šios mirtys yra įtartinos.

Apollo 10 jau parengtas kelionei. Gegužės 18 d. astronautai Stafford, Young ir Cernan išskris į erdves, galutinai pasiruošiant išlipimui mėnulyje. Kelionė su išikėlimu mėnulyje įvyks liepos mėnesį.

Graso nutraukti kultūrinius ryšius

LONDONAS. — Britanija gali nutraukti kultūrinius ryšius su Sovietų Rusija, kadangi ši laiko suėmus anglą Gerald Brooke, prieš ketvirtą metų nuteistą už įvežimą į Sovietų Rusiją antikomunistišką proklamaciją. Esą dėl to galimas net Bolšoi baleto gastrolų atšaukimas Londone. Brooke, 30 m., buvo nuteistas penkeriems metams ir jo bausmė baigiasi kitais metais balandžio mėnesį. Britanijos vyriausybė pas apkūtesniuosis Sovietų pareigūnus padarė eilę žygių, tačiau be pasekmių ir, manoma, kad tik kultūrinių mainų srityje, kurie Maskvai propagandos tikslais labai naudingi, Britanija gali pritaikyti Sov. Rusijai sankcijas. Gyventojai kaltina Britanijos vyriausybę, kad ši permažai nuteis-tuoju rūpinasi.

Raštas prieš cenzūrą

VIENA. — Rude Pravo, komunistų partijos laikraštis Čekoslovakijoje, išspausdino Mokslų akademijos atsisaukimą, reikalaujantį baigti spaudos cenzūrą. Šis atsisaukimas buvo akademijos narių priimtas jau balandžio 3 d., bet išspausdintas tik dabar, su atsiprašymu naujojo redaktoriaus Jiri Svoboda, kad šis raštas negalėjęs būti išspausdintas anksčiau.

Ligos iš mėnulio

SAN FRANCISCO. — Apollo astronautai, ypač tie, kurie nusileis mėnulyje, gali grįžti į žemę susirgę kokia mėnulio liga. Dr. Charles Berry teigia, kad kiekvieną kartą mes galime susidurti su ligomis, astronautams grįžus iš mėnulio. Nors netikima, kad ten būtų kokių mikroorganizmų, tačiau niekas negalys būti tikras.

Apollo 10 uždavinys

CHICAGO. — Svarbiausias Apollo 10 erdvėlaivio uždavinys bus iširti mėnulio gravitacijos, traukos, laukus. Tai pasakelbė Apollo programos pareigūnai.

Kas išrado radiją

MASKVA. — Komunistų laikraštis "Pravda" užvakar pakartojo jų nuolatinį teigimą, kad jie yra pirmieji radijo išradėjai. Tai esą padaręs Popovas 1895 m. gegužės 7 d. Kaip žinoma, radiją išrado italas Marconi, savo išradimą užpatentavęs 1896 m. birželio mėnesį. Vakariečių žiniomis, inž. Popovas, elektromagnetinių bangų tyrinėtojas, daugiau pasiekė toje srityje, kai jau buvo italas savo išradimą užpatentavęs. Šiaip jau rusai nieko nėra išradę ir labiausia Rusijoje naudojamas samovaras ir bizūnas, taip pat yra ne rusų išrasti.

Šiaurės Vietnamo taikos pasiūlymai

Siūlo sudaryti koalicinę vyriausybę

PARYŽIUS. — Šiaurės Vietnamo delegacija vakar pasiūlė 10 punktų sąlygas dėl taikos Vietname. Tarp kitų sąlygų ji siūlo sustabdyti karo veiksmus sudaryti koalicinę vyriausybę ir padaryti rinkimus.

Apie galimumus, kad Šiaurės Vietnamas norės taikytis kalbama seniau, nes Hanoi atšaukė iš Maskvos ir Pekino ir Rytų Europos kraštų savo pasiuntinius ir, manoma, kad visi tarisai Hanoi mieste dėl galimumų daryti kokių nors ėjimų taikos kryptimi. Taip pat tuos spėjimus tvirtina ir tai, kad po trijų mėnesių buvimo Hanoi mieste, į Paryžių grįžo politbiuro narys, vyriausias patarėjas Le Duc Tho.

Ne nauji pasiūlymai

Paryžiuje Šiaurės Vietnamas pasiūlė 10 punktų taikos planą, kuriu dauguma yra tie patys punktai, kuriuos jau yra atmetusios JAV ir P. Vietnamo delegacijos. Svarbiausias buvo pasiūlymas sudaryti provizorinę koalicinę vyriausybę, kuri jau buvo pakartotinai anksčiau atmeta. Komunistai siūlo atitraukti visas Amerikos karines pajėgas ir likviduoti bazes. Siūlo-ma sudaryti vyriausybę iš įvairių grupių asmenų ir net tokių,

kurie šiuo metu negyvena Vietname.

Teroras Saigone

Nepaisant kalbų apie taiką, Pietų Vietnamo sostinėje komunistai vėl pradėjo vykdyti įvairius teroristinius veiksmus. Buvo miesto centriniame pašte numestos dvi plastikinės bombos, kurios užmušė vietnamietį kapitoną ir tris civilius. Sužeista 21 asmuo. Kiti užpuolimai buvo padaryti kitose vietose metant granatas į karines automašinas ar civilius automobilius. Policija teigia, kad iš rastų pas komunistus dokumentų, buvo manoma, kad komunistai vykdys teroro veiksmus gegužės 7 d., minint 15 m. sukaktį kaip buvo sumušti prancūzai prie Dien Bien Phu ir gegužės 19 d., minint Šiaurės Vietnamo prez. Ho Chi Minh 79 metų gimimo sukaktį.

Praėjusią savaitę Vietname žuvo 205 amerikiečiai kariai, 186 Pietų Vietnamo kariai, sunaikinta 3,414 priešo karių. Dideli komunistinių karių nuostoliai, gal būt, padeda komunistams suprasti, kad jie veda beprasmišką karą, dėl tos priežasties ir Paryžiaus konferencijoje vis matyti pasikeitimo žymių.

Pabėgėliai Austrijoje

VIENA. — Nuo 1968 m. rugpjūčio 22 d. ligi šių metų balandžio 27 d., kaip skelbia Austrijos vidaus reikalų ministras, į Austriją atbėgo 7,125 asmenys iš už geležinės uždangos, daugiausia iš Čekoslovakijos.

Didelis vaikų mirtingumas

LIMA, Peru. — Iš 100 mirėjų Lotynų Amerikoje 45 mirtys tenka vaikams, turintiems mažiau negu 5 metų amžiaus. Taip skelbia Abraham Horwitz, Pasaulio sveikatos organizacijos direktorius.

Siūlo rašyti atsiminimus

PARYŽIUS. — Gen. de Gaulle siūlo rašyti atsiminimus, kurie galėtų būti labai įdomūs atsiminimais apie Alžirijos kovas, santykius su Amerika, V. Vokietija, Rusija ir Vid. Rytų valstybėmis. Įdomūs būtų atsiminimai ir iš II-jo Pasaulinio karo metų. Viena Amerikos leidykla jau pasiruošusi juos išleisti ir sumokėti gerą honorarą.

TRUMPAI

— Izraelis esąs pasigaminęs 5 atomines bombas.

• Kanados medicinos įstaiga skelbia, kad Kanados eskimų moterų tarpe yra mažiausia susirgimų krūtinės vėžiu. Tai patirta per 15 metų studiją.

• Amerikos istorikų dr. Jai buvo pasiūlyta nedalyvauti Mas kvoje įvykstančiam istorikų kongrese pasmerkiant Čekoslovakijos okupaciją, tačiau nubalsuota kitais metais vykstančiam kongrese dalyvauti.

Istorikai, kaip žinoma, iš Chicago perkėlė savo suvažiavimą pernai į New Yorką, dėl tariamo Chicago policijos žiaurumo. [Kruvinieji] Maskvos darbai Čekoslovakijoje pasirodo istorikams nesvarbūs.

Universitetai gavo 500 mil. dol.

NEW YORK. — Skelbiama, kad privačios institucijos parėmė 50 kolegijų ar universitetų 500 mil. dolerių suma. Praėjusiais metais, kaip John Price Jones Co., patariamoji institucija finansams, skelbia, 1967-8 m. koleg. gavo 504.709.000 dol. pašalpos. Tai esą 21% daugiau negu metais prieš tai. Harvardo universitetas gavo daugiausia 66.026.000 dolerių. Jo tradicinis konkurentas Yale universitetas gavo 33.382.000 dol.

United Baltic Appeal organizacijos suvažiavimas gegužės 3 d. New Yorke. Pirmoje eilėje kun. Trepša ir Nuotr. R. Paegle

Redaguoja J. ŠOLIŪNAS,
6641 So. Albany Ave., Chicago, Illinois 60629

IŠ PASAULINIŲ FUTBOLO PIRMENYBIŲ

VYTAUTAS KRIKŠČIŪNAS

Meksikoje 1970 m. futbolo pasaulinėse pirmenybėse V.31 -VI. 21 paaiškės būsimas devintasis pasaulio futbolo meistras. 69 v. stybės kovoją dėl 14 laisvų vietų, kaip grupiniai nugalėtojai. Be jų Anglija patenka automatiškai į paskutinių 16 valstybių rinktinių tarpą, kaip dabartinis (1966 m.) pasaulio meistras ir Meksika patenka kaip šeimininkas. Futbolo rungtynės turi baigtis iki 1969. XII 31.

69 valstybių rinktinės iš visu kontinentų yra suskirstytos į 14 grupių. Europa — 8.P. Amerika — 3 gr. C. Amerika 1 grupė, kuri suskirstyta į a, b, c, ir d po-grupes, Asia — Okeanija 1 grupių. Šią grupę pateko ir Australija su N. Zelandija, Afrika 1 grupę suskirstyta į pogrupes.

Leidžiama žaisti du kartus. I pirmą grupę įeina: Portugalija, Graikija, Rumunija ir Šveicarija. Iki šioliai sužaistų futbolo rungtynių pasėkmės: Graikija — Portugalija 4:2. Šveicarija — Graikija 1:0. Rumunija — Šveicarija 2:0. Šios grupės nugalėtoju nuną jo žmona galėjo nepaprastai matoma Portugalija.

Rašant apie Portugalijos rinktinę tenka paminėti žaidėją Eusebio da Silva Ferreira, kuris yra Portugalijos tautos didvyris, taip kaip Brazilijos Pelė, Eusebio, kuris neseniai atšventė 27-tąjį gimtadienį, turėjo komplikuotą operaciją ir po jos sunkiai galėjo vaikščioti. Sausio 26 dieną jo žmona galėjo nepaprastai džiaugtis. Graicinga tamsioji Flora tą dieną buvo labai laiminga, nes jos vyras vėl triumfavo žaisdamas futbolo. Savo senoje aukšto lygio techniškoje formoje.

Jaunos jėgos, kaip Abrantes, Malta de Silva, Pavao ir Praia, nepasiekė dar senųjų, kaip Augusto (34 m.), Colura (34 m.), lyg mens ir neranda sau lygių pasekėjų. Dažnai du žymiausi mūsų laikų futbolininkai minimi vienu atveju — tai Pelė — „Juodasis Perlas“ iš Brazilijos ir Eusebio — „Juodoji Pantera“ iš Afrikos, bet Pelė ir Eusebio skiriasi vienas nuo kito temperamentu ir žaidimo būdu. Bet kas jie abu paskutiniuose metuose stovėjo ant aukščiausio pedestalų: Pelė — Pietų Amerikoje — Eusebio — Europoje.

Antrąją grupę sudaro Čekoslovakija, Vengrija, Airija, ir Danija. Iki šioliai sužaistų rungtynių

pasėknės: Danija — Čekoslovakija 0:3, Čekoslovakija — Danija 1:0; Airija — Danija nutrauktos dėl per didelės miglos. Grupės nugalėtoju numatoma Vengrija, laimėjusi 3 aukso medalius olimpiadose ir du kartus buvusi pasaulio futbolo vicemeisteriu. Vengrija — Čekoslovakija pirmos rungtynės įvyksta VI.25 1969, o antrosios IX. 14. 1969 m. Vengrijos valstybinės rinktinės vadovas K. Soos laikosi metodo leisti susitikti treniruotėse su nestipriu varžovu.

Po gastrolių Pietų Amerikoje, jų vadovas išreiškė, kad Vengrijos rinktinės gynėjams dar trūksta staigumo ir futbolo tarpvalstybinės rungtynių patirties. Vengrijai nugalėti šioje Čekoslovakijoje, 1962 m. pasaulio futbolo vicemeisterių, bus nelengva.

Trečiąją grupę sudaro Italija, Rytų Vokietija ir Wales. Žymesnės pasėkmės, Wales — Italija 0:1 Rytų Vokietija (D.D.R.) — Italija 2:2 (1:0) Antrosios rungtynės Italija — R. Vokietija įvyksta XI.22.1969. R. Vokietija — Wales 2:1. Grupės laimėtoju numatoma Italija — „Squadra Azzurra“.

Žymesni žaidėjai Rivera, Riva, Prati Mazzola. 1966 m. pasaulio futbolo pirmenybėse Italijos pralaimėjimas 0:1 prieš Šiaurės Korėją pažeidė italų tautinį pasididžiavimą savo futbolo rinktinė. Tikima, kad „Azzurri“ pasaulio futbolo meistreriai 1934 ir 1938 metų olimpiados nugalėtojai (1936 m.) ir Europos futbolo meistreriai (1968 m.) pajėgs 1970 m. futbolo pirmenybėse reabilituoti, bent tapdami laimėtojais savo trečioje grupėje. Jiems didžiausia kliūtis, tai nežinomas varžovas Rytų Vokietijos (D.D.R.) rinktinė, kuri yra suporuota treniruotėms su Bulgarijos rinktinė, kuriai 2:3 Italija pralaimėjo vienintelį kartą Europos 1968 m. pirmenybėse. Antras rungtynės Italija laimėjo. Iš paruošiamųjų rungtynių pasėkmė: R. Vokietija — Bulgarija 1:3 ir 2:2. Rytų Vokietijos rinktinė yra amėginama sudaryti iš jaunesnių talentų ir yra mažiau žinoma todėl, kad 1968 m. žaidė tik vienas nepirmenybių rungtynės prieš Lenkiją (1:1) kai tuo tarpu V. Vokietijos rinktinė 1968 m. sužaidė 11 rungtynių.

Ketvirtąją grupę sudaro V. Airija, SSSR ir Turkija. Šioje grupėje buvo žaistos iki šioliai tik šios rungtynės: S. Airija — Tur-

kija 4:1 ir 3:0. Kitos rungtynės įvyks tik vėliau rudenį. Grupės nugalėtoju numatoma SSSR. Ju rinktinės treneris G. Katschalik buvo 1958 m. po pasaulinių futbolo pirmenybių pašalintas, dabar jis yra vėl pašauktas treniruoti rinktinę. Jis pakvietė 22 Sovietų žaidėjus vasario mėn. į Sutchumi ir vėliau išvyko po P. Ameriką. Iš šių naujų žaidėjų, tik 4 yra likę iš 1966 m. pasaulinių pirmenybių.

SSSR rinktinė 1968 m. sužaidė, įskaitant ir nepirmenybių susitikimus, 7 rungtynes, iš kurių 3 laimėjo, 2 sužaidė - lygiomis ir 2 pralaimėjo. Vengrijai ir Anglijai Europos pirmenybėse.

Penktąją grupę: Švedija, Norvegija, Prancūzija. Iš sužaistų iki šioliai rungtynių yra sekanti pasėkmė: Švedija — Norvegija 5:0, Prancūzija — Norvegija 0:1, Švedija — Prancūzija pirmos rungtynės įvyks spalio 15, 1969 m. O antros lapkričio 1, 1969 m. Švedijos rinktinė 1968 m. sužaidė, įskaitant ir nepirmenybių rungtynes, 8 kartus. Iš kurių 3 laimėjo, 3 sužaidė lygiomis ir 2

Mūsų meistras Povilas Tautvaišas puikiai sukojavo praeitose MTd- America pirmenybėse, pasidalijęs 1 vietą su DeForis ir Verberiu. Naujose Mid-America pirmenybėse, Hazel Crest, Ill., Tautvaišas nelaukiai pražiūrėjo rikį partijoje su DeFotis, kuris jau buvo dideliu ceitnote, išdavoje, Tautvaišas turėjo rikiuotis po laimėtoją Verberio ir DeFotis, kurie surinko po 4,5 iš 5 galimų. Tautvaišas, Vladas Karpuska ir keli kiti liko pastaškiu žemiau turdami po 4 tš. Buvome 88 dalyviai. Biski gaila, kad Tautvaišui nepavyko, bet, kai greta jo atstotojo su 4 taškais kitas lietuvis, būdė tad 1968 m. žaidė tik vienas nepirmenybių rungtynės prieš Lenkiją (1:1) kai tuo tarpu V. Vokietijos rinktinė 1968 m. sužaidė 11 rungtynių.

Ketvirtąją grupę sudaro V. Airija, SSSR ir Turkija. Šioje grupėje buvo žaistos iki šioliai tik šios rungtynės: S. Airija — Tur-

kija 4:1 ir 3:0. Kitos rungtynės įvyks tik vėliau rudenį. Grupės nugalėtoju numatoma SSSR. Ju rinktinės treneris G. Katschalik buvo 1958 m. po pasaulinių futbolo pirmenybių pašalintas, dabar jis yra vėl pašauktas treniruoti rinktinę. Jis pakvietė 22 Sovietų žaidėjus vasario mėn. į Sutchumi ir vėliau išvyko po P. Ameriką. Iš šių naujų žaidėjų, tik 4 yra likę iš 1966 m. pasaulinių pirmenybių.

SSSR rinktinė 1968 m. sužaidė, įskaitant ir nepirmenybių susitikimus, 7 rungtynes, iš kurių 3 laimėjo, 2 sužaidė - lygiomis ir 2 pralaimėjo. Vengrijai ir Anglijai Europos pirmenybėse.

Penktąją grupę: Švedija, Norvegija, Prancūzija. Iš sužaistų iki šioliai rungtynių yra sekanti pasėkmė: Švedija — Norvegija 5:0, Prancūzija — Norvegija 0:1, Švedija — Prancūzija pirmos rungtynės įvyks spalio 15, 1969 m. O antros lapkričio 1, 1969 m. Švedijos rinktinė 1968 m. sužaidė, įskaitant ir nepirmenybių rungtynes, 8 kartus. Iš kurių 3 laimėjo, 3 sužaidė lygiomis ir 2

Putnamo lietuvių bendra bučio tautinių šokių grupė.

kartus pralaimėjo. Prancūzija 1968 m. sužaidė 5 rungtynes ir nė karto nelaimėjo. Grupės nugalėtoju numatoma Švedija. Iš žymesnių Švedijos rinktinės dalyvių tenka paminėti Magnusson (Marselle) Nordahl (Anderslecht). Larsson (Stuttgart), Grahns Kindwall ir kitus. (Tęsimys sekančiame sporto skyriaus numeryje).

NAUJAS ŠALFASS-GOS CENTRO VALDYBOS ADRESAS

SALFASS-gos centro valdybos pirmininkui Algirdui Bielskui išvykus tarnybos reikalais ilgiam laikui į Californiją, jo pareigas laikinai perėmė vicepirmininkas Vytautas Jokūbaitis. Susirašinėjimą ir kitus reikalus prašome nukreipti V. Jokūbaitio adresu iki nebus duotas kitas pareidymas. Jo adresas yra: Mr. Vytautas Jokūbaitis, 13813 Othello Ave., Cleveland, Ohio 44110, telef. (216) - 681-9143.

Laikinas A. Bielskaus adresas Californijoje: Mr. Algirdas Bielskus, Rochelle's Motel, Apt. 165, 3333 Lakewood Blvd., Long Beach, Calif. 90808, Telef. (213) -421- 8215 Apt. 165 - namų; (213) - 593-5924 - darbo.

SALFASS-gos centro valdyba LITUANICA PRALAIMĖJO

Praėjusį sekmadienį Lituania skaudžiai pralaimėjo prieš ukrainiečių vadovaujamą Lions. Pasėkmės 1:8 nė apytikriai nepaivaizduoja komandų jėgų santykio ir ypač tos dienos žaidimo eigos. Kad Lions kiekvieną priėjimu prie mūsų baudos aikštės pasiekė įvartį, pasiteisinimui neuztenka pasakyti, kad gynikams nesisekė ar vartininkai neturėjo laimės. Maža aikštė mūsų silpniau kamuolį valdantiai komandai blogas sąjungininkas.

Nuo „sausos“ išgelbėjo M. Mikalauskas. Rezervas po silpnoko pirmojo puslaikio, antrame išžiaidė ir pelnė gražią pergalę prieš stiprius Slovaks 5:2 J.J-ka

SAVAITGALIO RUNGTYNĖS

Šį sekmadienį Lituania žais prieš lenkų Wisla Hanson parke, 1 val. 15 min. po pietų, — Rezervas žais prieš Sparta Berwyne 1 val. p.p. — Jauniai rungtyniaus Douglas parke, 10 val. prieš Atlas.

Šeštadienį mažiukai keliaus į Gompers parką žaisti prieš Tabor parapijos komandą 12 val. Jaunūčiai — juveniles — rungtyniaus Marquette parke 2 val. p. p. prieš lenkų Spojnia.

BANGA

TV, Radio, Stereo, TV antenos, air-conditioners, Pard. ir taisymas. 2649 W. 63rd St., Tel. 434-0421 Vakarais skambinti WA 5-3607 P. Rudėnas K. Šimulis

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av. Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS

PRITAIKO AKINTUS

2858 West 63rd Street

Val.: kasdien 12-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniais 10-1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.

Ofiso telefonas: PR 8-3229 Rez. telef. WAlbrook 5-5076

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS, GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446

Pirma ligojus pagal susitarimą: jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo takų chirurgija

Tel. 695-0533 — Elgin

425 No. Liberty Street

Route 25, Elgin, Illinois

Ofisas 3148 West 63rd Street

Tel.: PProspect 8-1717

Rezid.: 3241 West 60th Place

Tel.: RERepublic 7-7868

DR. S. BIEŽIS

CHIRURGAS

Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAZYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS

2801 West 63rd Street

Kampas 63-608 ir California

Val.: kasdien nuo 8-8 val. vak. Šeštad. 2-4 val. Trečiad. ir kitu laiku pagal susitar.

Ofiso telef. 476-3042

Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LUdlow 5-9500

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription: \$17.00 per yr. in Cook County, Illinois, \$15.00 per year outside Cook County, \$18.00 foreign countries.

Prenumerata:	Metams	½ metų	3 mėn.	1 mėn.
Cook County, Illinois	\$17.00	9.00	5.00	2.00
Kitur JAV	\$15.00	8.00	4.50	1.75
Kanadoj ir kitur užsieny	\$18.00	9.50	5.50	2.25

* Redakcija straipsnius tai savo nuožūra Nesunaudoj straipsnių nesuau: juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymus.

* Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:30, seštadieniais 8:30 — 12:00.

* Administracija dirba kasdien 8:30 — 5:00, seštadieniais 8:30 — 12:00.

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233 Ofiso HE 4-1818 Rez PR 6-9801

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val.: pirm., ketv., 1-4, vakar. 7-9 antr., penktad. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.

DR. S. IR M. BUDRYS

ALERGIJA

2751 West 51st Street

Valandos: antradieniais, penktadieniais 2-9 v., seštadieniais 10-1 p.p. Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė optometristas

DR. EDMUND E. CIARA

2709 W. 51st Street

Tel. — GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: Pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4; šeštad. 10-2 val.

Ofs. 785-1477. Rez. PR 8-6900

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBE — NERVŲ IR EMOCINŲ LIGOS

Crawford Medical Building

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

Akuserija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija

6132 S. Kedzie Ave. WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220 Namų — rez. PProspect 8-9081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKŠA

2656 West 63rd Street

Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 8 iki 8 v.v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960

DR. E. JATULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika

2815 W. 71st Street

Ofiso val. kasdien nuo 7 iki 9 v. v., šešt. nuo 9 iki 12 val.: arba susitarus.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 W. 63rd Street

Val.: kasdien nuo 1-4 p.p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. — REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Lietuvės gydytojas)

3925 West 59th Street

Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p., 6-1 val. vak. Šeštad. 12-3 val. p. p. Trečiadienį uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th Street, Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

7156 South Western Avenue

Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakarais. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.

Ofiso telef. RE 7-1168

Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS

AKUSERIJA MOTERŲ LIGOS

2817 West 71st Street

Telef. HEMlock 6-3545

(Ofiso ir rezidencijos)

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7773. Rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS

2858 West 63rd Street

Valandos: pirm., ketv., 5-8 val., antrad. ir penkt. 1-4 val. Pirminėja tik susitarus.

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3107 West 71st Street

Val.: 3 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

Ofiso tel. 767-2141. Namų 636-4850

DR. PETRAS ZLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6449 So. Pulaski Road

Val.: pirmad., antrad., penktad. 1-4 ir 6-8 v. v. ketvirt. 6-8 v. vakarais. Šeštadieniais 11-3 val. popiet.

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštad. 9 v. v. — 2 v. popiet

ASSOCIATE OPTOMETRISTS

Lietuviški kalba

DR. FRANK PLECKAS, OPT.

3424 W. 63rd St., GR 6-7044

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „contact lenses“.

Valandos pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais

DR. A. PUSTELNIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPEC. VIDAUS LIGOS

Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697

5159 So. Damen Avenue

Valandos tik pagal susitarimą. Trečiadieniais uždaryta.

Telef. 423 - 2660

DR. E. RINGUS

RENTGENOLOGAS

9760 So. Kedzie Avenue

Val. pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. 8 v. r. iki 8 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS

2745 West 69th Street

(Tel. 737-2290 ofiso ir rezidenc.)

Pirma ligojus tik susitarus — (By appt.).

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PŪBLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA

Ofisas 2454 W. 71st Street

Val.: antrad. nuo 2-5 popiet ketvirtad. nuo 6-8 vakaro

Ofiso telef. 776-2880

Rezid. telef. PProspect 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA

PRITAIKO AKINTUS

15542 So. Cicero, Oak Forest, Ill.

Kabineto tel. 687-3020

Namų tel. 839-1071

Vizitai pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Adresas: 4255 W. 63rd Street

Ofiso tel. REliance 5-4410

Rez. Gltovėičių 6-0617

Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p.p. ir nuo 7 iki 8 v. vak.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p.p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika ir chirurgija

Ofisas 2750 W. 71st Street

Telefonas — 925-8296

Valandos: 2-8 v. v. penktad. 10-13 v. r., 2-8 v. vak. Šeštad. 1-4 v. vakarais. Sekmad. ir trečiad. uždaryta

Rezid. tel. WA 5-8099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS

Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.

Tel. PProspect 8-1233

Ofiso val.: Pirm., antr., Treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Of. Tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195

DR. V. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 West 71st Street

Priiminėja ligojus tik susitarus

Val. 2-4 p. p. ir 6-8 v. vak. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Tel. PProspect 6-9400

DR. ONA VAŠKEVIČIUS

(VĀSKAS)

GYDYTOJA IR CHIRURGE

6648 So. Albany Avenue

Val.: pirm., antrad., ketv. 6-8 val. vak., penkt. ir šeštad. 2-4 popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3107 West 71st Street

Val.: 3 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą

Ofiso tel. 767-2141. Namų 636-4850

DR. PETRAS ZLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6449 So. Pulaski Road

Val.: pirmad., antrad., penktad. 1-4 ir 6-8 v. v. ketvirt. 6-8 v. vakarais. Šeštadieniais 11-3 val. popiet.

Ryšų su 50 m. sukaktimi nuo pirmojo Atlanto perskridimo, kurį įvykdė du britų lakūnai, Londono "Daily Mail" dienraštis paskyrė premiją tam, kuris bet kokiū būdu greičiausiai perskris Atlantą ir užkops į New Yorko dangoraižio Empire State Building viršūnę. Laimėjo William Fuller.

MOKYKLŲ PROBLEMA

Illinois parlamente svarstomas paramos klausimas privačioms — parapiinėms mokykloms. Klausimas svarbus ir turi platesnės reikšmės. Pagal naujausias statistines žinias, kurias paskelbė "Chicago Tribune" gegužės 8 d. numeris, šiuo metu JAV-se yra net 13.428 įvairių katalikiškųjų mokyklų, kurias lanko 5, 033.270 auklėtiniai. Jose dirba 204.957 dėstytojai. Neskaitant kitų (kunigų, brolių), katalikų mokyklose dirba 92.718 seselių ir 95.363 pasauliečiai mokytojai (kunigų, brolių), katalikų mokyklose dirba 92.718 seselių ir 95.363 pasauliečiai mokytojai. Tik per vienerius metus pasauliečių dėstytojų skaičius padidėjo 5.297-niais.

Šių mokyklų išlaidoms yra gana sunki našta tėvams ir anskritai katalikų visuomenei. Ji net nėra teisinga, nes dabar katalikai turi mokėti dvigubus švietimo mokesčius: valdinės mokykloms ir savoms. Dideliu tempu kylant mokytojų atlyginimams, tėvams ir parapijoms daug kur darosi nebeįmanoma mokyklas išlaikyti ir dėlto praėjusiais metais JAV-se uždaryta 446 katalikų mokyklų ir aukštesnės mokyklos. Tai žymus skaičius, kuris turi atkreipti platesnį dėmesį. Uždarytose ir eilė lietuvių parapijų mokyklų, net ir mūsų Chicagoje bei apylinkėse.

Dėlto ir kyla reikalas skirti joms valdinę paramą. Juk daugelyje šalių, kaip pvz. Kanados Quebeco, Olandijoje ir kitur net ir privačių mokyklų mokytojai gauna atlyginimą iš valdinio išdo ar apskritai skiriama didesnė parama privačioms mokykloms, ką praktikuoja ir D. Britanija bei eilė kitų kraštų.

Illinois valstijoje pats gubernatorius Ogilvie yra palankus paramai parapiinėms mokykloms ir net pasiūlė skirti \$32,000,000 rėkimui privačių ir parapijų mokyklų. Illinois parlamente atitinkamą įstatymo projektą įnešė atstovų rūmų narys E. J. Copeland, respublikonas iš Chicago. Jis pabrėžė, kad, jeigu Illinois valstijoje užsidarys parapiinės ir kitos privačios mokyklos, tai vien tik iš pradžių ir aukštesnių mokyklų ir valdinės mokyklos pereis 477,000 auklėtiniai ir valstybinei mokyklų sistemai jų švietimui reikės išleisti apie \$325,000,000 kasmet ir dar reikės apie \$1.5 milijono naujos kapitalinės išlaidoms: mokyklų rūmams, mokslo priemonėms ir t. t.

Illinois valstybės auditorius M. Howlett atstovų rūmuose pareiškė, kad finansiniai rūpesčiai yra didelė grėsmė parapiinėms mokykloms. Supran-

tama, kad buvo ir priešingu balsų, tačiau gyvenimo faktai reikalauja susimąstyti ir valstybinei paramai parapiinėms bei privačioms mokykloms skirti jau vien todėl, kad be tos paramos uždarytųjų mokyklų auklėtiniai guls kas kart sunkesne finansine našta valstybės išdūi.

Parapiinės mokyklos savo uždavinį atlieka. Šią savaitę dienraštis "Sun-Times" pakartotinai yra rašęs apie parapiines mokyklas, labai gerai apie jas atsiliepdamas ir kaip tik iškeldamas Chicago Lietuvos švė. M. Marijos Gimimo par. mokyklą, kur iš 587 auklėtinį net apie 80% yra lietuviai ir kuri esanti viena iš pačių geriausių tarp Chicago parapijų. Iš viso Chicagoje katalikai turi 90 aukštesnių ir 429 pradžios mokyklas.

Minėtas dienraštis "Sun-Times" skelbia, kad Andriaus Greeley ir Petro Rossi vadovybėje JAV viešosios nuomonės tyrimo centro surinktais duomenimis baigusieji katalikiškasis mokyklų pasirodo net geriau tolimesnėse studijose ir profesiniame darbe už baigusius nekatalikų mokyklas ir savo charakteriu jie net kiek nėra netolerantiškesni negu katalikai auklėtiniai, lankę valdines mokyklas. Faktiniai skelbia laikraštis, katalikų mokyklų paskutiniu metu net turi liberališkėsnės įtakos savo studentams.

Parapijų katalikiškųjų mokyklų svarba ypač išskyla šiais laikais. Jos juk stengiasi ne tik mokyti, bet ir auklėti, perteikti savo auklėtiniais krėčionišką pasaulėžiūrą, dekalogą, Kristaus paskelbtą moralę. Kada studentijoje, neturintys stiprių ideologinių pagrindų, yra toks pasimetimas, toks blaškymasis, puolimas tai į hipisus, tai metimasis į riaušes, tai neatsparumas raudonųjų vilionėms, mokyklos, kurios duoda stipresnius pasaulėžiūrinius pagrindus, yra vertos ypatingo dėmesio ir paramos. Todėl visiškai vietoje Illinois gubernatoriaus palankumo paremti parapiines ir kitas privačias mokyklas ir mes laukiame palankaus sprendimo ne tik Illinois parlamente, bet ir visose JAV-se. To reikalauja teisingumas, priaugančios kartos gerovė ir tuo keliu einant bus daugiau sutauta valstybės išdūi, negu leidžiant privačioms mokykloms užsitaryti ir visą daugelio milijonų moksleivių ir studentų švietimą perimti valstybei ir didžia našta apsunkinti valdinį išdą.

J. Pr.

Spaudoj ir gyvenime

KAIP DABAR GYVENAMA JONAVOJ

Jonavos apylinkės Lietuvoje buvo žinomos, kaip viena iš rusų kolonijų, susikūrusių praėjusiam šimtmetyje, po 1863-ųjų metų. Kaip visos, tokios kolonijės, taip ir ši buvo "problemų" židinys policijai, prokuratūrai, teismams, o labiausiai kritems apylinkės gyventojams.

Dabar vilniškės "Tiesos" bal. 5 d. priede ("Profesungų gyvenimas") yra aprašyta tokios kolonijos "nauja laida", dabar susikūrusi Skaruliuose, Jonavos pakrasty, stalybininkų bendrabučiuose. Pasakoja Vanda Lipekaitė:

"Autobuso sustojime paklausiau lūkuriojančio žmogaus, kaip vėliau pasirodė, Jonavos azotinių trąšų gamyklos darbininko, kaip patektį į Skarulius. (Čia įsidėmėta, kad kolonija Jonavoj padidėjo kaip tik ryšium su čia paminėtosios gamyklos įkūrimu.)
— Į Skarulius... vakare?
— Kas čia tokio? — susidomėjau.
— Juk šiandien — algos diena..."

Ir pradėjo žmogus pasakoti apie įvykius stalybininkų bendrabučiuose, kurie nuskambėjo po visą Jonavą.

Čia, Skarulių akimo klube ir Jonavos kultūros namuose, buvo didelės įgerusių darbininkų mušnybės. Bendrabučiuose įvyko ir dar kelios tragedijos.

Per praėjusius metus Jonavos rajono milicijos skyriuje daugelio užregistruotų viešosios tvarkos pažeidimų, vagysčių pėdsakai veda į stalybininkų bendrabučius.

Is kur čia atsiranda tvarkos ardytojų ir veltėdžių, girtuoklių ir nusikaltėlių? Visiškai suprantama, kad šį klausimą pirmausia noris užduoti tiems, kurie tiesiogiai atsakingi už tvarką bendrabučiuose.

Ant durų būloja lapelis, kuriame nurodytas Jonavos stalybos tresto namų valdybos darbuotojų darbo laikas. O pačios durys patikimai užrakintos. Per tris dienas taip nė karto nepavyko jų atidaryti ir pa-

KINŲ KOM. PARTIJOS RIKIUOTĖ

Drausmę palaiko komunistų partijos politinis biuras, kuriam vadovauja Mao

GEDIMINAS GALVA

Komunistinė Kinija blaškėsi per pastarąjį dvidešimtmetį. Jos santykių pablogėjimas su Sovietais turėjo didelę įtaką santykių raidai. Mao šalininkai sukurstė vadinamą kultūrinę revoliuciją sudrausminti, nušalinti ir net sunaikinti nepatikimiesiems. 1967 m. prasidėjo pakrikimas kom. partijoje. Jos padalinius pakeitė kai kur revoliuciniai komitetai. Miestuose ir net srityse vyko trumpos savybės kovos. Kariuomenė įsikio riaušiniams drausminti.

Tik praėjusių metų pabaigoje Mao šalininkai buvo tikri kovą laimėję. Reformų šalininkai ir Sovietų bendrai išstumti iš atsakingų pareigų. Praėjusių spalio mėn. kinų komunistų partijos vadovybė paskelbė, kad turi būti suauktas IX kinų kom. partijos suvažiavimas, kuris įvyko š. m. balandžio 1-24 dienomis.

Partijos suvažiavimas

Jau praėjusių spalio mėn. pradėta ruošti suvažiavimui. Mao šalininkai dėjo pastangas atrinkti tik patikimusius atstovus į suvažiavimą. Priešrinkimai buvo persekiojami. Milijonus miestelėnų ištrėmė į kaimus neva žemės ūkio gamybai skatinti. Daugelis jaunuolių pašalinti iš mokyklų.

Priešų persekiojimas neužkirto kelio jiems patekti į suvažiavimą. Didžioji suvažiavimo dalis vyko slaptai. Jo durys pravertos tik pradėjus svarstyti komunistų partijos įstatus ir programą.

Kompartijos sąrauge padaryta žymių pakeitimų. Anksčiau kinų kom. partija rėmėsi žemdirbiais, o dabar — darbinin-

matyti komendantės Irenos Piščelinos ir auklėtojos Stasės Danskienės.

— Čia jos retos viešnios, — paaiškino darbininkai.

Negana to. Kai kuriuose bendrabučiuose nėra netgi budėtojų. Todėl čia randa prieglobstį visoki perėjūnai.

Į statybą daugiausia atvyksta žmonės su dideliais užmojais ir gražiomis svajonėmis. Daugelis įsikūrė jaukiuose naujų namų kambareliuose, susitvarkė, išsigražino. Bet neprašytas svečias išlaužė duris, išdaužė stiklus, ištepė sienas. Pabandyk jį sudrausti vienas, jei jam nusispiauti į betkokį žmoniškumą. Taip kartais chuliganas tampa stipresniu už dorą žmogų jau vien todėl, kad turi sebrų, kad niekas jo įsisiautus nesudraudžia." (Elta)

kais, biednaisiais žemdirbiais ir kariais. 1956 m. partijos įstatuose partijos suvažiavimas buvo vyriausias sprendėjas, kai naujuose įstatuose šios pareigos pavedamos kom. partijos politiniam biurui.

Sustiprinta diktatūra

Vadinamos kultūrinės revoliucijos priedangoje sustabdytas jaunuolių siautėjimas. Kom. partijos padaliniuose rinkimai panaikinti. Pareigūnai skiriami. Jie įspėti, kad be reikalo nepersiekiotų gyventojų. Apie jų veiklą turi teisę kiekvienas kom. partijos narys centrui pranešti. Kom. partijos vadams suteiktos teisės, tačiau jie įspėti elgtis apdairiai, kad nesukeltų gyventojų nepasitenkinimo ir riaušių.

Sričių kom. partijos padaliniai vadinamos kultūrinės revoliucijos siautėjimo metais elgėsi nuožmiai ne tik su Sovietų bendrais, bet ir su asmeniniais priešais. Suvažiavimas priėjo išvados, kad pagrindinis priešų valymas jau užbaigtas. Ateityje jis bus vykdomas žymiai apdairiau.

Kom. partijos centrinio komiteto sąstatas padidintas. Jam priklauso 170 narių ir 109 antirinkimai. Visa galia priklauso kom. partijos pirmininkui Mao ir jo pasitelktiems politinio biuro nariams. Mao pavaduotojas Lin Piao valdo kariuomenę. Šiuo metu jau vargu gali būti pakartotas nesutarimas tarp kom.

partijos ir valstybės, vykęs prieš trejus metus. Kom. partijos viršūnėlės diktatūrai sustiprinti bus daromos pataisos ir valstybės konstitucijoje.

Lin Piao, vadinamas nematomu žmogumi, nepripuolamai parinktas Mao įpėdiniu.

Lin Piao dalyvavo didžiajame žygyje, organizavo sukilimus ir eilės miestų apsupimu. Tačiau tarpusnyje visuomet liko ištikimas kom. partijos pirmininkui Mao.

1950-58 m. tarp Piao ir jo viršininko krašto apsaugos ministerio vyko aštri kova. Krašto apsaugos ministeris Peng Teh-huai siekė kariuomenę apginkluoti moderniais ginklais ir mechanizuoti. Piao siekė kariuoliniu įsamoninimo ir tinkamam pasiruošimo partizaniam karui lengvais ginklais. Peng buvo šalininkas bendrauti su Sovietais, kai Piao kelerius metus buvęs Maskvoje ir sovietinių gydytojų išgydytas, buvęs santūrus santykiuose su Sovietais. Piao laimėjo kovą ir 1959 m. pabaigoje buvo paskirtas krašto apsaugos ministru.

Keistas sutapimas, kad, jam pradėjus budovauti kariuomenei, staiga atsirado nepaprasta politinė įtampa tarp Pekino ir Maskvos.

Piao išgelbėjo Kiniją nuo pastovios tarpusavy kovos. Jo vadovaujama kariuomenė ne tik užgnaužė sukilimus eilėje sričių, bet ir palaikė tvarką. Mao ir Piao didelį nerimą kelia Sovietams.

Ir Amsterdamė (Olandijoje) komunistuojantieji mėgino sukelti riaušes, bet policija demonstrantus išsklaidė.

SOVIETŲ ARMIIJA PRIEŠ LAISVĘ

Vengrija ir Janos Kadaras

J. V. SČDUVAS

Raudoniesiems Rusijos carams didžiausią rūpestį kelia jaunosios kartos laisvės siekimai ne tik okupuotose rytų Europos kraštuose, bet ir plačioje Rusijos imperijoje. Jaunimas, kuriam per eilę metų buvo brukama komunistinė ideologija, ne tik nepažino valdančios sistemos ramčiais, bet kiekviena proga drąsiai kelia laisvės idėjas, reikalaujamas režimo reformų ir tautinės nepriklausomybės. Ir tik šarvuotos rusų divizionų bei raudonarmiečių durtuvai palaiko primestą diktatūrinę santvarką: Čekoslovakijoje, Lenkijoje, Pabaltijy, R. Vokietijoje ir Vengrijoje. Kaime, ypač Čekoslovakijos studentų heroiškas priešinimasis rusiškai okupacijai karčiai primena Vengrijos budeliui Janos Šadaru 1956 m. jaunujų krašto patrijų krauju numalstytą sukilimą prieš rusišką okupantą.

Vengrai prisimena praeitį

Po Čekoslovakijos okupacijos Vengrijos laisvės kovotojų pagrindžio spauda vėl priminė Maskvos pastatyti Janos Kadarą marionetinei Vengrijos valdžiai, kad jie dar nepamiršo ir niekad nepamirš 35,000 žuvusių Vengrijos jaunimo, kritusių nuo rusų tankų 1956 metų spalio mėn. dienomis. Amerikietis laikraštinkas A. R. Taylor, iš Vengrijos sostinės Budapešto stebėjęs Čekoslovakijos okupaciją, perduoda į Vakarų spaudą daugumos jau Amerikoje pamirštą bausių Vengrijos 1956 metų okupacijos balansą, kaip jį jam pateikė Vengrijos laisvės kovotojų pagrindžio spauda.

Be minėtų 35,000 žuvusių sukilimo metu, J. Kadarą vyriausybė deportavo į Rusijos Sibirą 75,000 Vengrijos laisvės kovotojų. Tarp jų buvo septyni tūkstančiai jaunų vengrių mergaičių tarp 14 ir 18 metų amžiaus. Praėjus 12 okupacijos metų, jie dar vis yra laikomi Sibire. Niekas iš giminių nežino, kur yra dingę 13,000 deportuotų. Kaip informuoja laisvės kovotojų pagrindžio spauda, 50,000 vengrų dar ir dabar yra Sibiro prievartot darbu stovyklose.

Baudžiami net jaunuoliai

Iš 463 jaunų studentų po sukilimo areštuoti ir laikomų ir dabar centriname Budapešto kalėjime, 152 buvo jaunuoliai

nepilnamečiai. Iš to skaič. 144 jaunuoliai buvo pakarti ten pat kalėjimo kieme vienas po kito, kai tik jie sulaukdavo 18-to savo amžiaus gimtadienio.

Tai yra pasibaisėtini teroro veiksmai, įvykdyti Maskvos staitytinio J. Kadaros, kurio niekada nepamirš ne tik vengrų tauta, bet ir laisvę mylintis pasaulis, rašo H. R. Taylor.

Zymus Vengrijos intelektualas prof. dr. Tibor Pakh 1960 m. per Jungtines Tautas kreipėsi į Kadarą vyriausybę, prašydamas paskelbti amnestiją visiems kalėjime laikomiems Vengrijos sukilimo dalyviams. Tačiau ir jis buvo areštuotas. J. Kadaras reikalavo, kad dr. T. Pakh atšauktų savo amnestijos prašymą, už tai būsiąs palis-tas. Dr. Pakh atsiskaitęs tai padaryti, jis buvo patalpintas taip pat Budapešto centriname kalėjime.

Jeigu J. Kadaras būtų paklašęs minėtos intelektualų peticijos, rašo pagrindžio spauda, ir paleidęs kalinius, Maskvos okupacinės valdžios jis pats būtų buvęs nušalintas ir, gal būt, sunaikintas. Kadaras dabar jau neturi pasirinkimo, nes faktinai Vengrijos valdžia yra okupacinė rusų armija. Rusų mechanizuotų divizionų 60,000 armijos štabas yra prie Dunajaus Szolnok'e, netoli Budapešto. Ji yra J. Kadaros ramstis valdyti Vengrijai. Jiems padeda 1.2 milijono vadinamos žmonių policijos, kurie yra faktiškai slaptosios rusų policijos daliniai. Vienuolika aerodromų, išdėstyti aplink Budapeštą, savo taktinių lėktuvų eskadrom remia rusų pėstininkų ir šarvuotųjų okupacines įėgas. Slaptoji Vengrijos policija AVH, lygi Rytų Vokietijos STASI ir Čekijos STB, yra visiškai rusų armijos vadovybės kontrolėje ir nepriklauso Kadaros vyriausybei.

AVH slaptosios policijos daliniai eina sargybas ir aplink Vengrijos kardinolo J. Mindszenty gyvenamą namą prie JAV atstovybės. Kardinolas Mindszenty dabar yra jau 76 metų amžiaus ir jis savo 85 procentus gyvenimo praleido kalėjime. Kardinolas yra gyvas simbolis Vengrijos laisvės ir laisvės visų žmonių, kenčiančių imperialistinės Rusijos kalėjimuose.

— Ligonitui negelbsti nė aukštinė lova. (Lietuvių patarlė).

Rūkas ant vieškeliio

Romanas

STASIUS ČODAVAS

Iš anglų kalbos vertė Al. Baronas

85

42

Debesuotas rudens dangus, kiek pro langą buvo matyti, darė dieną labai niūrią. Virtuvėje Milda laidė drabužius.

— Vytautai, kodėl taip ilgai delsi? Traukinių stotis nėra mūsų kieme. Reiks nemaža laiko, kol pasieksi konsulatą.

— Aš turiu dar daug laiko, konsulatą nenustatė tikslios valandos. Iš kitos pusės, ta kelionė manęs per daug nežavi, — kalbėjo lėtai ir šaltai Vytautas.

— Priešingai, Vytautai, aš manau, kad tai kelionė tau labai maloni.

— Kodėl ji turi būti maloni, kodėl? — jis žvilgtelėjo į seserį.

— Juokingas klausimas, broleli. Aš manau, kad tu supranti, ką aš galvoju. Juk tu keliauji su Charlotte. Štai kur priežastis.

— Milda, tu barstai miltus ne laiku ir ne vietoje.

— Miltus. Kas per išsireiškimas? Aš nebarstau miltų, aš laikau miltus maistui, kai mes alkani. Aš nejuokauju, brolaus. Taip, aš jau seniai stebiu tave ir Charlotte. Aš nesu akla. Dar praėjusią vasarą aš pastėjau ir įtariau tave. Tuojau aš supratau, kad kas nors yra tarp tavęs ir jos.

— Žinai, Milda, tu vėl nori pasiūti batus iš vandens. Nieko nėra iš viso tarp manęs ir Charlottės. Mes esame tik geri draugai. Mūsų mintys ir požiūriai sutinkia, tai ir viskas.

— Nebandyk vaidinti balto ir nekalto. Aš žinau.

Viskas tarp jų harmoninga. Jūsų mintys, širdys ir daugelis kitų dalykų. O, netikė vyrai, aš pasakysiu viską mamai.

— Tavo pastangos yra bergždžios. Tie dalykai manai neįmanomi.

— Tikrai? — sesuo pakėlė balsą. — Aš žinau kelėtą kartų, kai tu vėlai grįžai namo po vidrunakčio. Kodėl tu suvedžioji tą vargšę merginą ir kodėl tu ją vedi į pagundą.

— Ne, mano ponija, tai klaida. Pirmą, ji nėra vargšė, ji yra baronesė. Antra, tai svarbiausia, aš nevedu jos į pagundą. Taip, mano sesele, tu šoki per didelį nuotolį, — jis atsakė tvirtai.

— O jūs, vyrai, vyrai. Vokiečių dainelė atidingsia tikrą tiesą apie vyrus: "Alle Maenner sind Verbrecher" (Visi vyrai yra nusikaltėliai). — Milda pradėjo laidyti vis greičiau ir greičiau, — bet, Vytautai, kodėl tu mane erzini? — Ji atsisuko staiga į jį, — Charlottė laukia tavęs. Tu pažadėjai eiti kartu.

— Nesijaudink, Milda, — atkirto Vytautas, — o antras reikalas nedėk per daug vilčių į konsulatą. Labai galimas daiktas, kad mes grįšime namo tuščiomis rankomis. Tikrai jau laikas. Dabar einu, — jis pasiėmė apsiausta nuo kėdės, — iki Milda.

— Sudiev, Vytautai.

Milda buvo užsiėmusi darbu. Buvo išskalbtų drabužių prikrauta ant stalo, kėdžių ir lovos. Visa tai ji turi sulaidyti viena, nes motina tą dieną nesijautė gerai. Ji išsivedė anūkus pasivaikščioti.

Prieš pietus krūva nelaidytų skalbinių buvo geroskai sumažėjusi, bet dar vistiek ji turėjo daug darbo. Jos rankos pasidarė sunkios ir veidas buvo drėgnas ir pavargęs.

Kažkas pasibeldė į duris.

— Prašau, — pakvietė Milda, pakeldama galvą.

— Labą rytą, ponija Milda, — duryse pasirodė Charlottė, laikydama rankose prosą, — aš atėjau tau pagelbėti.

— Panele, kas tau dabar atsitiko? Aš esu nustebinta. Ar jūs neišėjote su Vytautu į konsulatą? — Mildos veidas buvo pilnas nuostabos.

— Neišėjau. Aš pakeičiau savo nuomonę. Aš sutariau su Vytautu, kad jis vienas gali nueiti į konsulatą ir ten atlikti mano reikalus.

— Bet aš nesuprantu. Jūs praradot tokią gerą progą susitikti konsula, juk jūs žinote, kaip tai yra svarbu. — Tai yra tiesa, bet Vytautas man pasakė, kad jūs šiandien esate labai užsiėmusi, todėl aš nutariau ateiti jums talkon. Kažin kur aš galiu rasti jungiklį prosui, — Charlottė dairėsi aplink. — O, aš jau radau, — ji įjungė prosą ir pradėjo darbu.

Jos kalbėjosi apie daugelį dalykų ir taipėjo laikas, skalbiniams vis mažėjant.

Staiga Charlottė paklausė:

— Ponija Milda, aš noriu kai ko paklausti.

— Taip?

— Aš esu truputį susirūpinusi. Aš manau, kad jūs manimi nepatenkinta.

— Kodėl? — pakėlė galvą Milda. — Man visuomet malonu su jumis kalbėtis.

— Aš žinau, Milda, man malonu taip pat, bet aš truputį abejoju, aš turiu galvoje kitą mintį.

— Aš negaliu pagauti, apie ką jūs kalbate?

— Gerai, aš pasakysiu. Užvakar jūs mane ir Vytautą netikėtai užklupte priėngyje. Jūs žinote, ką aš manau. Ir po to išbėgote. Aš manau, kad jums padariau blogą įspūdį.

— O, ne. Nekreipkite į tai dėmesio. Aš nesu skrupulinga, — šaltai atsakė Milda, — nes aš tą dieną Vytautą nubariau, tai visas reikalas yra baigtas. Nesirūpinkite tuo.

— Kodėl jūs jį barėt? — paklausė Charlottė, nepakeldama galvos.

— Mano pareiga ji prižiūrėti, aš esu už jį vyresnė, atvirai aš jam pasakiau — Vytautai, kodėl tu suvedžioji Charlottę.

(Bus daugiau)

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

Dienraščių kova už egzistenciją

Chicagoje yra leidžiami keturi didieji amerikiečių dienraščiai. Tarp jų, ypač popietinių, vyksta smarki kova už egzistenciją, ir atrodo, kad vienas turės kristi. Paskutiniu metu už egzistenciją labiausia kovoja abu popietiniai dienraščiai: Daily News ir Chicago American. Bet Daily News, gerokai perorganizuavęs redaktorių ir bendradarbių štabą, paėmė viršų, pasidarė populiariu ir to pasėkoje atsirado daugiau skelbimų, kurie yra dienraščio gyvybės laidas.

Chicago American turėjo iškoti išeitį, kad galėtų egzistuoti. Nutarė pakeisti vardą į Chicago Today ir nukopijuoti patogų Sun-Times. Atrodo, kad dėl to nebuvo patenkintas Sun-Times ir Daily News leidėjas Marshall Fieldas III. Staiga Sun-Times dienraštis ėmė keisti spaudos stilių, į pirmuosius puslapius įvedė daug platesnes kolonas, pakeitė antraščių formą ir stilių, vieton pirmųjų žodžių didžiųjų raidžių antraštėse rašydamas mažasias ir t. t. Ypač stiliaus pasikeitimą pajuto rinkėjai ir lauzytojai, kuriems kasdieną tenka susidurti su daugybe įvairių išmatavimų.

Dėl staigaus stiliaus pasikeitimo užkulisuose girdėjosi įvairių kalbų: esą Sun-Times pavogęs būsimąjį dienraščio Chicago Today stilių už tai, kad pasitaras nukopijuojamas Sun-Times formatą. Iš kitos pusės žvelgiant platesniam kolonumui renkant tekstą, kompiuteriai atlieka žymiai efektyvesnę darbą, produkcija didėja ir leidėjai sutaupo pinigų.

Balandžio 28 d. Chicagoje pasirodė naujasis dienraštis Chicago Today. Formato ir spaudos stiliaus požiūriu tai visiškai Sun-Times kopija. Tik kiek dešinesnė dienraščio linija ir kiti bendradarbiai. Sun-Times, įpykęs už jo formato nukopijuojimą, naująjį dienraštį pasitiko su pašaipia ironija pirmadienio (IV. 28) laidos oro pranešimo vietoje. Naujasis dienraštis apie rytinių — Tribune ir Sun-Times — nenugalės. Bet su Daily News gali vykti smarki konkurencija ir, kas išeis laimėtoju, pamatysim už metų kitų. Skaitytojai, norėdami sužinoti, kaip laikosi kuris nors amerikiečių dienraštis, turi atkreipti dėmesį į Classified (skelbimų) skyrių. Tai yra dienraščio finansinės egzistencijos veidas.

Ar mes pralošim taškų, bendraudami su tauta?

Skaitau neseniai okup. Lietuvoje išleista knygutė "Dimitrovo sienos netyli". Tai dokumentuotas leidinėlis apie nepr. Lietuvoje buvusią gal vienintelę "priverčiamo darbo stovyklą". Ši knygutė verta dėmesio ta prasme, kad ja mokinama bent kiek nustelbti pačiai laisvajam Vakarų pasaulyje naskleista literatūra apie tremtinių išvengimus Vorkutoje. Krasnojarske ir kitose bolševikinių vergų Sibiro stovyklose. Bet koks sutapimas. Man beskaitant knygotę apie Dimitrovą pasakojama apie Lietuvos politinių kalinių atstovai ir narai, straišnuojančius apie Lietuvos politinių kalinių prisiminimus kaip šviesos šaltinį sekma dienai Jaujimo centre.

Politiniai kaliniai — tai svarbus ir giliai reikšmės turis žodis. Jų buvo, yra ir bus visais laikais, nes kiekvienas individas yra daugiau ar mažiau maištaujantis. Daugiausia politinių kalinių yra diktatūrinuose režimuose, bet vienas kitas pasitaiko ir laisvuose demokratinuose kraštuose. Tai daugiausia tie, kurie su svetimos val-

tybės pagalba bando griauti laisvo demokratinio valdymo formą. Mes čia nesvarstysime, ar pilnai demokratinė buvo Lietuvos valstybė paskutinį Lietuvos nepriklausomybės dešimtmetį. Bet faktas, kad santvarką pakeisti be galo troško Maskvos diriguojami lietuviai, kitaudčiai ir Lietuvos rusai komunistai, ir jėms izoliuoti buvo įsteigta Dimitravos stovykla.

Šį sekmadienį rinksimės į kitokį buv. politinių kalinių paminišumą. Tai tu vyru, kurie, Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės netekus, stojo kovoti už Lietuvos politines ir kultūrinis teises, kurie tamsioje okupacijų naktėje sėjo viltį ir skleidė šventą įsitikinimą bei veiksmais ryžosi padaryti tai, kad lietuviai turėtų visas tas teises, kurias okupantai jam atėmė.

Šio sekmadienio minėjimas gal daugiau rišamas su Stutthofu ir kitų nacių koncentracijos stovyklų politinių kalinių išgyvenimais, nes kaip tik prieš 25 metus, 1944 m., nacių stovyklose vyko pats žiauriausias lietuvių ir kitų tautų politinių kalinių naikinimas. Bet tą lietuvių naikinimą Sta'ino laikais tebesė rusiški komunistai, i Sibiro vergų stovyklas ištrėmė kelis šimtus tikstačių lietuvių ir nemažą dalį jų ten suaukino. Tai buvo tas gyvasis tautos elementas, kur's pasisakė už tautos laisvę ir teisę. Naciai pradėjo lietuvius skersti, bolševikai Sta'ino laikais dar su didesniu išibėgėjimu tas skerdytes tesė. Lietuvių pašėlusios išvėrmės ri įvykų pačioje Sovietų Sąjungoje dėka lietuvių tauta namuose šiandien yra gyva išvėrminga ir kūrybinga. Čiu studento Pa'acho ir kitų komunistiniuose režimuose užaugusių jaunuoliu pavyzdžiai rodo, kad, atėius laikui ir dabar taunimas moka ir dr'ista aukotis už laisvę. Jei nebūtų buve garbinos praieities ir joie pasireiškuie narsni kovotojų už laisvę, kas šiandien iš jaunosios kartos žmonių besiryžtu tok'ems žvėgiam?

Todėl ir mums lietuviai politiniai kaliniai ar tai kankinti Stutthofu Vorkutos ar kitose nacių bei komunistų vergų stovyklose yra tautinės dr'osos ir gyvybės simboliai kovoje už šiklikimą įseivitoie ir laisvę tautai namuose. Paskutiniai aprašymai liudija, kokios minos žmonių dalvavo Lietuvoje, laidojant Vorkutos politinį kalinį p'on M. Pečiulionį ar Stutthofu kalinį prof. V. Jurėutį. Mūsų gausus, tiesiog masinis dalyvavimas šio sekmadienio lietuvių politinių kalinių minėjime būtų akivaizdus su tauta bendravimo ženklas kaip lygaus su lygiu.

Skautų jaunimo šventė šv. Antano gimnazijoje, įvykusi Kennebunkporte, Maine balandžio 26-27 d.d. Dalyvavo 300 moksleivių iš viso Rytinės Amerikos pakraščio. Ruošė šv. Antano gimnazijos Kretingos Tuntas, talkinant Putnamo bendrabučio lietuviams mokinėms. Čia matome šventės dalyvius prie dail. V. K. Jonyno skulptūros, kuri pasaulinės parodos metu buvo Vatikano paviljone New Yorke. Paskui padovanota pranciškonams, stovi ji jų sodyboje prie šv. Antano gimnazijos Kennebunkporte, Maine. Nuotr. T. Juozapo Bacevičiaus, O.F.M.

Po V. Kojelienės koncerto Orchestra Hall salėje Chicagoje. Iš kairės muz. A. Nekas, akompaniatorius A. Rogers, solistė V. Kojelienė ir BALFO vadovas A. Dzirvonas. Nuotr. V. A. Račauskas

VATIKANO VALSTYBĖS SUKAKTIS

J. VENCKUS, S. J.

Visi žinome, kad popiežius buvo Vatikano "bėlaisvis", kad jis nuo 1870 iki 1929 metų nebuvo kojos iškėles iš Vatikano. Tai buvo popiežiaus protesto ženklas Italų valdžiai už jo valstybės ir, pagaliau, pačios Romos atėmimą. Tokiu būdu buvo kilęs ir susidaręs "Romos klausimas", kurį visaip mėgino išr'isti ir r'isio per beveik 60 metų, kol pagaliau prieita prie tokio susitarimo, kuriuo ir pats Popiežius, kuris buvo labiausiai nuskriaustas, ir Italų valdžia, kuri viso to buvo kaltininkė, buvo patenkinti. Popiežiai nie-

ir šiaurėje Piemontas su Milano miestu ir Savoja su karaliumi Viktoru Emmanueliu II priešakyje. Italijos centras priklausė popiežiui. Tiesą, Garibaldi (1807-82) jau buvo įsiveržęs ir į Bažnyčios teritoriją taip, kad popiežius tebuvo likęs tik Romos miestas, kurio dar nedr'iso užimti, nes Napoleonas III su savo kariuomene gynė Romą.

Popiežiaus valstybės istorija Iki Konstantino I 313 metų edikto krikščionys buvo persekiojami, kankinami ir marinuami. Ir pačiam šv. Petro įpėdiniui ir Kristaus vietininkui ne-

Poetė Julia Švabaitė - Gylienė skaito savo poeziją liet. religinės šventės Chicagoje metu. Nuotr. V. Noreikos

buvo geriau, kaip visiems krikščionims, Popiežių tarpe turime daug kankinių. Taip buvo Romos imperijos laikais. Romos miesto istorija yra gražiomis legendomis nupinta. Paprastai sekama, kad Roma buvo įsteigta 753 m. pr. Kr. Nuo miesto įsteigimo romėnai ir savo tautos istoriją pradėjo, ir savo metus skaitydavo, Romos respublika įsikūrė 500 m. pr. Kr. ir tęsėsi 4 šimtmečius. Tada Romos visuomenė dalinosi į patricijus ir plebėjus. Vergai kaip ir nebuvo skaitomi žmonėmis.

Romos respublika baigėsi Juliju Caesariu (nužudytas 44 m. pr. Kr.). Jis buvo genijus: buvo didelis valstybės žmogus, žymus kar'škis, garsus kalbėtojas, rašytojas (jo knygas gimnazijose turėdavome dar ir mes skaityti). Prie jo Romos galybė pasiekė aukščiausio laipsnio, val-

stybės ribos pasiekė Angliją, Vokietiją, Austriją, Mažąją Aziją, Egiptą. Po jo mirties valdžią perėmė Caius Octavianus Augustas. Tie laikai istorijoje yra vadinami Pax Romana. Imperatoriui buvo teikiama dieviška garbė.

Augusto laikais kur tai imperijos kampelyje gimė mažas Kūdikielis, kurio pasekėjai vėliau atsisakė duoti smilkalų imperijos d'evams ir pačiam imperatoriui. Nesidavė prievartaujami — geriau mirdavo. Jie vadinosi krikščionys.

Romos imperija gyvavo I gi 476 metų po Kr. Paskutinis imperatorius buvo Romulus Augustulus. Atsiskyrė Bizantijos Konstantinopolis su visomis teritorijomis, iš šiaurės prad'ėo veržtis germanai. Honorijus (394 — 423) perkėlė sostinę iš Romos į Raveną. Vėliau sostinė buvo Milanas, Trieras. Popiežius gyveno Romoje; pragarsėjo, kada jam reikėjo krikščionis ginti nuo barbarų. Sugriuvus pagoniškajai imperijai, Popiežius pradėjo statyti naują, krikščionišką valstybę, 754 m. susitarimu su Pepinu Trumpuoju (714 — 768) Frankų karaliumi (Karoliaus Didžiojo tėvu), gavo nemažai žemių. Tada Popiežium buvo Steponas II, kuris buvo pasitarnavęs karaliui. Popiežius vainikavo karalius, o karaliai davinėjo popiežiui žemes ir žemiškus turtus, žemišką garbę. Popiežius buvo visos Bažnyčios galva ir žemiškos valstybės monarchu.

Atkuriamą Popiežiaus valstybę Vatikano I Bažnyčios Visuotinam Susirinkime priimti du dekretai: vienas apie Tikėjimą, kitas apie Popiežiaus neklaidinumą. Susirinkimas buvo nutrauktas, nes prasidėjo Vokiečių - Prancūzų karas. Napoleonas III atšaukė savo kariuomenę iš Romos. Popiežius pasiliko bejėgis. Karalius Viktoras Emmanuelis II pasiuntė kariuomenę, ir 1870 m. rugsėjo 20 d. užėmė Romą, paskutinę Popiežiaus valstybės liekaną. Pijus IX protestavo, bet bejėgio niekas neklausė. Jis užsidarė Vatikane. Daugelis mano, kad Vatikanas visados buvo oficiali popiežiaus buveinė. Iki Avignonio (1309 - 78) taip vadinamos "Babilonijos nelaisvės" popiežiai gyveno Laterane. Sugrižę gyveno Kvirinale, kur vėliau gyveno karalius (dabar respublikos prezidentas). Vatikanas buvo vienas iš popiežiaus rūmų. 1929. II. 11 pasaulis su dideliu nusistebėjimu išgirdo, kad Popiežius Pijus XI ir Benito Mussolini pasirašė sutartį ir seną Romos klausimą galutinai išsprendė. Italija 1871 m. buvo išleidusi taip vadinamą "Garantių įstatymą", kuris užtikrino popiežiui diplomatinis laisvės, bet Pijus IX jo nepriėmė, nes jam atrodė permažai.

Kai kas Pijų XI peikė, kam jis tarėsi su fašistais, bet vis dėlto reikia pripažinti, kad Mussolini parodė nemažai nuolaidumo ir protingumo. Deryboms vesti Popiežius iš savo pusės pasiskyrė Francesco Pacelli (nesuimaišyti su Eugeniju, vėliau Pijū XII), o Mussolini Signor Barone. Pasitarimai prasidėjo 1926. VIII. 6. Iki spalio 4 d. (1926) Pacelli su Barone susitiko 110 kartų, o Pacelli su pačiu popiežium 129 kartus. Tas rodo, kad derybos buvo vedamos labai rūpestingai 1926. XI. 4 d. sutartis tapo būtinu, todėl štyje pasirašyta. Kai ji pasirašyta, popiežius išleido laišką. Gerasri o Viktoras Emmanuelis III — Benito Mussolini nepriėmė Laterano sutartį. Susikūrė nepriklausoma valstybė — Città del Vaticano, Vatican City. Teritorija: 108.7 akrai (kvadratinė mylia turi 680 akru). su 1000 gyventojų. Turi savo pašto ženklus, geležinkelio stotį, pinigus, labai stiprią radijo stotį (paties Marconi statytą); pa-

laiko diplomatinis ryšius su įvairiais kraštais, skirdamas ir priimdamas diplomatinis atstovus. Vatikano valstybės gubernatorių yra pasaulietis, Italų valdžia už nusavintas žemes (valstybė) sumokėjo Popiežiui vienkartinę 1,750 milijonų lirų (apie 645 mil. dolerių) sumą, o už Romos miestą kasmet moka Vatikaniui apie 645,000 dol. Vatikano valdininkų atlyginimas maždaug toks, kokį gauna Amerikoje sekretorės. Visi turtai ir pinigai yra ne Popiežiaus, bet Vatikano valstybės nuosavybė.

Gyvių regeneracija

Regeneracija vadinamas toks gamtos reiškinys, kada gyvūno kūnas sugaba atauginti sužalotas arba visai sunaikintas savo kūno dalis. Kuo gyvūno kūnas yra paprasčiau sudarytas, tuo jo kūno dalys geriau atauga, regeneruoja. Pavyzdžiui, hidrą supiaučiusį j mažus gabalėlius, iš kiekvieno atskiro gabalėlio išaugo visai nauja hidra. Labai gajūs ir lengvai užsiaugina trūkstantas kūno dalis ir sliekai. Nariuotakojai gyviai jau mažiau ir sunkiau sugaba regeneruoti. Jie negali, kaip hidra, iš likusios sveikos kūno dalies užsiauginti visą kūną. Jos tegali užsiauginti tik nutrauktas savo

galūnes. Vėžiui atauga nutrauktos kojos, žnyplės, žiogui kojelės ir kit. Dalinė regeneracija pastebima ir stuburinių gyvulių. Tritonai atauga nutraukta arba nuplauta koja, o driežiui uodega. Driežas, kaip jau žinoma, savisaugos sumetimais, net pats dalį uodegos nusilaužęs, nuo priešų stengiasi pabėgti. Net žinduolių ir žmogaus kūnas tam tikrais atvejais sugeba dalinai regeneruoti. Žinoma, jog kaulo sužalojimai gydomi užspildo, užauga kaulonė medžiaga.

Kai kuriems gyvuliams kūno dalies regeneracija turi didelės reikšmės, pvz., sliekam, žiogam, vėžiam, tritonam ir driežam yra daug naudingiau netekti kūno dalies, kuri vėliau vėl atauga, negu pačiam žūti.

Yra ir tokių, atsitikimų, kad vietoj vieno nuplauto organo, užauga kitas, pvz., vietoje akies vėžiui užauga išelis, vietoj nutrauktos slieko galvos užauga uodega, ir sliekas būna be galvos, su dviem uodegom ir t. t. Tačiau toki atsitikimai yra išimties, o ne dažni atsitikimai.

— Viską Dievas davė, tik žmogaus norams galo nedavė. (Kretingiškių patarlė).

If you ignore it, maybe it'll go away. - And other famous cancer legends.

In an all-out effort to avoid the truth, people have created some pretty imaginative phrases.

Like the ever-popular "What I don't know can't hurt me." And "Never sick a day in my life." You hear that a lot. Especially from people who are finally forced to see their doctors. When it's often too late.

Logic doesn't work. Facts don't seem to sink in. We have no recourse but to fight fire with fire with some more meaningful phrases.

Like "1 in 3 is being saved now. 1 in 2 could be saved if people went for checkups every year."

And "200,000 were saved last year. Annual checkups can help save thousands more."

What are you waiting for? Don't you want to enjoy the peace of mind that comes from knowing you're doing the best thing for your health?

If it's slogans you want, we can give them to you. We'll do anything to try to make cancer a legend in its own time. But we need your help.

Help yourself with a checkup. And others with a check. American Cancer Society

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET Tel. — OA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS
RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Kas tik turi gerą skonį, Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875
J. LIEPONIS

Armadonėms ir ketvirtadienims nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 4 iki 6 val. vak. Sekmadienims atdara nuo 12 iki 5.

"DRAUGO" PREMIJUOTOS KNYGOS kurių dar galima gauti:

ORA PRO NOBIS — J. Gilda	4.00
TITNAGO UGNIS — J. Krulikauskas	2.50
MINDAUGO NUZUDYMAS — J. Krulikauskas	3.00
LIFTAI IR BEDUGNES — A. Baronas	3.00
KALNU GIESME — V. Kavaliūnas	2.50
KARKLUPENUOSE — A. Baronauskas	2.50
SAMOKSLAS — V. Volertas	3.50

Šias rinktines, tremtyje išleistas knygas, kiekvienam reikėtų įsigyti atsiūniant užsakymą ar asmeniškai atsilankant į "Draugą".

Illinois valstijos gyventojai prašomi prie knygos kainos pridėti 5% mokesčiams.

LITHUANIAN RADIO FORUM

Produced by ANTHONY J. RUDIS

RYTOJ, GEGUŽES MEN. 10-tą DIENĄ, SPECIALI MOTINOS DIENOS PROGRAMA MOTINŲ PAGERBIMAS

Atlieka: ALVUDO VAIKŲ TEATRAS

Vadovauja akt. Alfa Brinka ir Aldona Sobieskienė

Talkininkauja:

DR. JONAS ADOMAVIČIUS
JONE BRUŽIENE
ANELE KIRVAITYTE
KOMP. JUOZAS BERTULIS
BALYS PAKŠTAS

Sestadieniais
8-9 v.v.
WXRT-FM
93.1

PASISEKĖS LITERATŪROS VAKARAS

Clevelando Sv. Kazimiero lituanistinė mokykla bal. 27 d. Sv. P. Nesilijaujančios Pagalbos liet. parap. mokyklos salėje surengė Literatūros ir tautinių šokių vakarą. Gaila, kad į kalbamą vakarą publikos atsilankė negausiai.

Vakarą atidarė mokyklos vedėjas mokykl. Antanas Tamulionis, padėkodamas ir pasidžiaugdamas atsilankiusiais. Jis pabrėžė, kad šio literatūros vakaro rengimo iniciatoriumi yra lituan. mokyklos mokykl. V. Kavaliūnas. Pakvietė prof. Aldoną Augustinavičienę tarti įžanginį žodį.

Prof. A. Augustinavičienė pabrėžė, kad rašytoja labai sunku apibūdinti. Rašytojo kūrimas yra ir ta sąveika. Rašytojas raso savo kamoaryje, rašo važiudamas traukinyje, rašo įvairiausių laiku ir įvairiausių vietų, nes ji verčia rašyti jo pašaukimas. Rašytojas stengiasi aprašyti žmogaus prigimtį taip, kaip jo protas diktuoja. Jis yra laisvas kūryboje, tik komunistinėse valstybėse suvaržyta laisvė reikšti savo mintis laisvai.

Prelegentė pasidžiaugė, kad Clevelandas gali didžiuotis lietuvių rašytojais, gyv. Clevelande. Kai kurių veikalai yra net premijuoti (V. Kavaliūno, M. Venclausko).

Poetas K. Gaidžiūnas skaitė iš savo poezijos "Laiikas". Rašyt. M. Venclauskui susirgus, jo kūrinio "Maras" ištrauką skaitė p. V. Žilionytė. Ji skaitė su giliu įsivylimu į veikalą.

Rašyt. V. Kavaliūnas skaitė ištrauką iš baigiamo rašyti veikalą sceną iš dramos "Mūrininkai". Tai istorinis veikalas. Poetas B. Auginas skaitė iš savo poezijos: Sapnų gulbė, Išsigelbėjimas, Simbolė, Saulėgraža Tiltas,

Rašyt. V. Kavaliūnas skaitė ištrauką iš baigiamo rašyti veikalą sceną iš dramos "Mūrininkai". Tai istorinis veikalas. Poetas B. Auginas skaitė iš savo poezijos: Sapnų gulbė, Išsigelbėjimas, Simbolė, Saulėgraža Tiltas,

Gabrielius Mironas, naujasis LB Philadelphia's apylinkės pirmininkas.

Ziemos viduraktis, Nugrimzdė inkaras. Rašyt. A. Balašaitienė perskaitė novelę "Ir tokių reikia". Susirinkusieji, rašytojus labai šilčiau sutiko.

Sv. Kazimiero lit. mokyklos tautinių šokių grupė "Šoktinis", vadovaujamas M. Leknicko, J. Kavaliūnaitės ir P. Maželio pašoko: Gyvatara, Grandinė, Mikitiene ir Landytinė. Akordeono grojo S. Stempužis. Šokius išpildė puikiai: Parodė gražų judesių suderinimą, lengvumą ir gyvumą.

Publika buvo rinktinė. Visų veiduose atsispindėjo pasitenkinimas surengtu literatūrinio ir tautinių šokių vakaru. Prof. dr. J. Jakštas, paklaustas, ar nesigaili atvykęs į parengimą, šypsodamasis atsakė, — Nesigailiu, ir labai patenkintas, kad taip dažniau būtu.

Po meninės programos sekė vaišės.

L. Zvirkalnis

ROZIŲ SENELIS

Nelengva mums čia surasti kelią, kuriuo pasukus galėtume būreikšti savo mintis laisvai.

Prelegentė pasidžiaugė, kad Clevelandas gali didžiuotis lietuvių rašytojais, gyv. Clevelande. Kai kurių veikalai yra net premijuoti (V. Kavaliūno, M. Venclausko).

Poetas K. Gaidžiūnas skaitė iš savo poezijos "Laiikas". Rašyt. M. Venclauskui susirgus, jo kūrinio "Maras" ištrauką skaitė p. V. Žilionytė. Ji skaitė su giliu įsivylimu į veikalą.

Rašyt. V. Kavaliūnas skaitė ištrauką iš baigiamo rašyti veikalą sceną iš dramos "Mūrininkai". Tai istorinis veikalas. Poetas B. Auginas skaitė iš savo poezijos: Sapnų gulbė, Išsigelbėjimas, Simbolė, Saulėgraža Tiltas,

ti naudingi ne tik sau pačiam, bet ir mūsų liet. bendruomenėi. Per eilę metų dar daug mūsų brolių klajoja ir, apart fabriko, nesusiranda ryškesnio posukio į mūsų visuomeninį grožį. Gera, tad, stebėti žmogų, kuris per kelis dešimtų metų žengia taip gražiu, savo paties nutiestu, rožių keliu.

Juozas Sadauskas, mūsų visuomenėi gerai žinomas Senelio var du dar anais laikais, iškopė ant šios žemės krantų ir apsisotojo Clevelande, būdamas vos penkiolikos metų. Lietuvoje kiek skaityti pramokęs iš tėvų ar kaimo daraktorių dėka, be šio krašto kalbos, čia gavo darbą tik juodoje geležies liejykloje. Jis, tačiau, nenusiminė. Darė pažan

Clevelandiečiai (dalis publikos) žiūri "Antrojo kaimo"

Parapijos salėje įvyko Sv. Kazimiero lituanistinės mokyklos literatūros ir taut. šokių vakaras, kuriame savo kūrybą skaitė (iš k.): V. Žilionytė, K. Gaidžiūnas, A. Augustinavičienė (rašytojus pristatė ir apibūdino), B. Auginas, A. Balašaitienė ir V. Kavaliūnas. Nuotr. J. Garlos

ga darbe ir dalyvauja anuometinėje lietuvių veikloje: Sv. Jurgio parapijoje, D.L.K. Vytauto uniformuotų kareivių draugijoje, Darbininkų Sąjungoje, Liet. vyčių sąjungoje ir 25 kuopos vyčių uhoje (96 dainininkai) ir kitur.

Susitaukęs trejetą tūkstančių dolerių išvyko į vieną Indianos universitetą ne aukštojo mokslo siekti, bet pradinio liet. kalbos skaitymo, rašymo, gramatikos, o kartu ir muzikos ir dainavimo mokyti. Veik visur jis čia lenkia visus 42 liet. moksleivius. (Lietuvių kalbos klasę tada vedė P. Česulis ir P. Daužvardis, o dainavimą J. Butėnas).

Per porą metų, mokslui pralaidęs visas santaupas. 1922 metų pabaigoje jis grįžo vėl į "gimtąjį" Clevelandą. Pragyvenimą pelnydamas sodininko amatu jis jungiasi vėl į Vyčius ir kitą liet. veiklą.

Rašo net į keturis laikraščius, moko brolius liet. kalbos, rašto, istorijos, režisuoja dramą, operetę ir pats vaidina, per visą laiką priskaičiuodams artį šimto sceninių paruošimų.

Šiuo metu Senelis jau panašėnis į senelį, nes gimęs 1897 m. Jis yra dar veiklus ir atsidavęs L. Vyčių idėjai puoselėti, ilgametis jų pirmininkas, dabar ir aukščiausio laipsnio garbės narys. Už plunksnos darbus Vyčių apdovanotas auksine plunksna. Netrukus jo atlikta darba vyčiams vainikuos 50 metų auksinė suakaktis.

Senelio žmonelė Rožė, sumaniai talkina jo darbo baruose, yra ilgametė vyčių veikėja ir lietuvių puoselėtoja. Jie išaugino ir į mokslus išleido vienturtę dukrelę irgi Rožė, kuri baigusi universitetą turi mokytojos profesiją.

Eidamas pro jų kiemą ir ten matai tūkstančius įvairiaspalvių rožių. Gal dėl to ir norisi jį pavadinti Rožių Seneliu. j.k.

ROMA

Roma. Įvykusioje seserų uršuliečių generalinėje kapituloje pirmą kartą po 20 metų, dalyvavo ir seserų uršuliečių delegatės iš Čekoslovakijos. Čekijos uršuliečių provincijoje veikia 95 seserys ir Slovakijos provincijoje 174.

NEDARBINGUMO PENSIIJA

Metams slenkant sulaukiame pensijos amžiaus. Vieni laukia to amžiaus, kad baigtų dirbti, kiti jaučiasi dar užtekinai darbingi ir norėtų ir toliau dirbti, bet yra atleđžiami iš darbo. Treti dėl sveikatos ar kitų priežasčių sulaukė 62 metų amžiaus pasitenkina sumažinta pensija, gaudami 80% numatytos pensijos. Taipgi yra įvairaus amžiaus žmonės, kurie dėl įvairių ligų liko nedarbingais.

1954 m. Social Security įstatymas buvo praplėstas, įtraukiant nedarbingumo draudimą.

stojimo darbingumo. Tarp 24-30 metų amžiaus reikia turėti pusę virš minėtų kreditų. Jaunesniems kaip 24 metų, reikia 1½ metų kreditų, 3 metų laikotarpį.

Nedarbingu laikomas asmuo, kuris dėl fizinių ar protinių negalavimų negali atlikti pastoviai produktyvaus darbo ir numatoma, kad negalės dirbti ne mažiau kaip 12 mėnesių. Norint gauti draudimo mokėjimus, reikia pristatyti nedarbingumo įrodymus iš daktaro, ligoninės ar kitų įstaigų ir amžiaus įro-

"Šoktinis" atlieka programą Clevelande.

Nuotr. J. Garlos

iki šiol šis nuostatas buvo kelis kartus papildytas. Nedarbingumo draudimą — pensiją gali gauti tik tie, kurie išdirbo atitinkamą laiką ir mokėjo socialinio draudimo mokesčius. Draudimo dydis priklauso nuo išdirbo laiko ir socialiniam draudimui įmokėtų sumų. Nedarbingumo pensiją gali gauti: darbingumo nustojęs darbininkas prieš 65 m. amžiaus ir jo šeima; netekę darbingumo jaunuoliai prieš 18 metų amžiaus, sukakus jiems 18 metų, jei ir toliau pasilieka nedarbingais ir turi tėvus gaunančius senatvės ar nedarbingumo pensiją arba apdraustas tėvas yra miręs.

Nedarbingas našlys ar našlė, darbininko, kuris turėjo socialinį draudimą. Šie asmenys gali gauti mokėjimus nuo 50 metų amžiaus.

Kad gauti nedarbingumo pensiją 31 metų ar vyresniam, reikia turėti 5 metų darbo kreditus, 10 metų laikotarpį iki nu-

"Drauge" jau galima gauti naujai išleistą informacinį leidinį

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Paruošė dipl. teis. Pranas Šuldas.

Čia nuosekliai aptariamas testamentų reikalingumas ir jų galia, bei nurodoma jų forma ir paduodami pavyzdžiai ne tik pagal JAV veikiančius įstatymus, bet ir Vokietijoje, Anglosaksų pasaulyje bei Nepriklausomoje Lietuvoje.

Atskiru skyriumi — "Klausimai ir atsakymai" — aiškinami su testamentu sudarymu kylančių neaiškumai, tuo būdu patiekiant lengvai suprantamus nurodymus, ką daryti, kaip, kodėl ir ko vengti.

Knygos kaina 3.00 dol. Illinois gyventojai prašomi pridėti 5 proc. mokesčius.

LITHUANIAN BAKERY
2450 West 59th Street
CHICAGO, ILLINOIS 60621
Telef. HEmlock 4-7434

KEPA ĮVAIRŲ ROŽIŲ KEPINIUS

Priima tortus ir kitų gaminių užsakymus įvairiems parengimams. **KRAUTUVEJE GAUNAMI:** importuoti delikatesai, dešros, kumpiai, skilandžiai ir šviežios lietuviškos dešros. Klientų patogumui prie kepyklos kairėje automobiliams pastatyti nuosava aikštė. Atidara nuo antradi. iki šeštadi. 8 val. r. iki 6 v.v. Uždaryta sekmadi. ir pirmadi.

SAVE FOR—
AND BY—
DEGREES!

ANKSTYVA PRADZIA ir nuolatinis taupymas yra geriausias būdas užtikrinti savo vaikams reikalingus pinigus aukštesniam mokslui. Dideli mūsų dividendai, pridėdami kiekvieną metą, atliks likusį darbą. Jeigu pradėsite tuo reikalu tikrai anksti rūpintis, tai vien padėtų pinigų uždarbio gali pakakti visiems vaikų mokesčiams už mokslą! Užsikeitę ir pasiteiraukite apie smulkmenas šiandien!

UF "where people make the difference"
UNION FEDERAL SAVINGS
3430 South Halsted / Chicago / Phone 523-2800 Albert J. Aukers, President ASSETS OVER \$32,000,000.
HOURS: Mon.-Tues. — 9-4, Wed.—Closed, Thurs. 9-8, Fri 9-6, Sat. 9-12

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 S. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

10 year old SCOTCH WHISKEY	Fifth \$4.98
6 year old CANADIAN WHISKEY	Fifth \$4.29
HAUTEFORT VSOP. COGNAC Imported from France	Fifth \$5.49
190 Proof GRAIN ALCOHOL	Fifth \$4.98
DREWREYS BEER 24 — 12 oz. bottles, plus deposit	Case \$3.19
DREWREYS Cans — 12 oz.	12 cans \$1.69 Case \$3.38
BLATZ BEER — 12 oz. No Return bottle 24	Case \$3.29
MEISTERBRAND GERMAN BRANDY	Fifth \$4.89
MEISTER BRAU BEER 12 qt. (75 ct. Dep.)	\$3.49

MARQUETTE PARKO LIETUVIŲ RŪPESČIAI

J. Bacevičius

Marquette Parko, Chicagos miesto pietinėje dalyje, gyvena daugybė senesnės kartos ir naujai atvykusių lietuvių, kur jie yra gražiai susitvarkę, patogiai įsikūrę. Lietuvių šeimų prisikaitoma 15-20 tūkstančių. Žinoma, kad toks skaičius turi ne tik teisę, bet ir pareigą organizuotis ir kovoti už savo teises, kaip tai daro kitos tautinės grupės.

Vienas iš tokių lietuvių visuomenės organizatorių yra Marquette Parko lietuvių namų savininkų or-jos vicepirmininkas Juozas Bacevičius. Mes kreipėmės į jį, prašydami informacijų namų savininkų rūpinimais klausimais.

Koks pagrindinis tikslas yra namų savininkų organizacijos Marquette Parke? Kiek turite narių ir koks jų pasirošimas dirbti, savo teises ginti? Pagrindinis tikslas — suvienyti visus namų savininkus, gyvenančius šiame rajone į vieną organizaciją ir bendram darbui, kuris liečia šios apylinkės saugumą, švarumą, tvarką, konstitucines teises ir bendrą skyriaus gerovę. Organizacija jau turi apie 300 sąmoningų narių, kurie gausiai lankosi į mėnesinius organizacijos susirinkimus, kurie įvyksta parapijos salėje ir bendrai aptaria visokius reikalus, kurie tiksliai išskyla gyvenime ir tiesioginiai paliečia mūsų lietuvišką koloniją. O jų pasitaiko daug ir visokios rūšies, pradedant mokyti narius balsuoti, renkanti įvairius pareigūnus ir baigiant protesto mitingais.

Kokie rūpesčiai dabar, pavasarį, spaudžia jūsų koloniją? Jų yra pakankamai. Dar nėra užėjusios žaidos, kurios buvo padarytos Marquette Parke kelių šimtų vaikščiojančių demonstrantų. Gyvenimas neša naujų rūpesčių ir bėdų. Sakysime greitkelio pravedimas per Marquette lietuvių koloniją, kuris gali ją perkirsti arba gerokai apgadinti. Keliamas didelės valdinės mokyklos Marquette Parke statymo ar maldymosi baseino įrengimo klausimas. O kur kiti mažesni reikalai, kurie tiesioginiai paliečia gyventojus.

Ką darote patyrę, kad nekilnojamojo turto mokesčiai vėl pakeltami? Apie tai rašė spauda, kalbėjo radijas ir TV. Sako, kad miesto biudžetas to reikalauja: reikia pinigų ir pinigų. Mokesčiai kas metai didėja, o nuomos laikosi vietoje. Nėra galimybės jas nuolat kelti. Susidaro labai nemaloni padėtis. Namų savininkai jau susirūpinę savo likimu. Jie mano, kad jie vieni turi išlaikyti daug bereikalingų įstaigų, tarnautojų ir finansuoti milijonines sumas pašalpų našlėms ir dykūnams. Todėl jie nutarė gegužės 23 d. sušaukti masinį susirinkimą Marquette Hall ir viešai protestuoti. Šiame mitinge gali dalyvauti visi gyventojai.

Kaip į negeroves reaguojate kitų tautybių gyventojai? — Amerikoje yra sakoma, kad tik organizuoti žmonės turi jėgą ir balsą. Kad tik suorganizuota visuomenė skaitosi mies to ar valdžios pareigūnais. Todėl čia veikia tiek daug įvairių organizacijų, kurios viešai kalba visuomenės vardu. Nuo jų neatsilieka ir lietuviai, namų savininkai Marquette Parke, Brighton Pk., Bridgeporte, Cicero organizuotai gindami savo teises. Reikia žinoti, kad Chicagoje jau veikia daugiau kaip 200 įvairių tautybių namų savininkų organizacijų, kurios dirba gerą ir naudingą darbą. Bet jų turi įsteigę ir valdžios pareigūnai, kurie mėgina organizuotai kovoti prieš visuomenę, ją skaldyti ir žvejoti narius į savo organizacijas, kurių planai ir tikslai yra priešingi namų savininkų organizacijoms.

Kaip siekiama namų savininkams nepalankių tikslų? — Visokiems savo planams įvykdyti reikia nuteikti visuomenę, kad valdžia viską gerai daro. Tai galima atsiekti tik per organizaciją ir jos vykdytojus, kurie sušaukia susirinkimus, įtikinėja gyventojus ir daro nutarimus, siunčiamus atitinkamoms įstaigoms. Juose sakoma, kad tokios ir tokios organizacijos nariai prašo to ir to, taip ir taip daryti. Jų organizatoriai gauna atlyginimus.

Galia, kad lietuviai iki šiol nėra tiksliai supažindinti su jų organizacijų tikslais Marquette Parko lietuvių namų savininkai atsaisko tokiose organizacijose dalyvauti, nes tai pablogintų viso Marquette Parko, ypač lietuvių gyvenimą. A. Ginteris

Chicagos žinios

PAPIGINTI FILMAI SENESNIO AMŽIAUS ŽMONĖMS

Chicagoje ir apylinkėse esą 56 ABC-Great States teatrai papigino bilietų kainą sulaukusiais 65 m. amžiaus ir senesniems žmonėms. Iki 3 val. po pietų nuo pirmadienio iki penktadienio imtinai šie asmenys galės pamatyti filmus sumokėdami tiksliai \$1.00. Amžiaus įrodymui turės parodyti Medicare arba CTA susisiekimo išduotą kortelę.

ALYVŲ PARODA Lombard miestelyje, apie 20 mylių į vakarus nuo Chicagos, dabar iki geg. 20 d. vyksta metinė alyvų paroda. Alyvos darba gražiausiam žydėjime. Jų yra daugiau 1,200 krūmų iš 275 įvairiausių rūšių.

TELEVIZIJOS VARŽYBOS Pereitą sekmadienį WTTW televizijos stotis užbaigė visą savaitę užsitęsusių išpardavimų varžytinėmis. Išpardavimu švie timo ir auklėjimo stochai sutelkė \$406,850. Pardavimų buvo suaukštota 4,382 įvairiausių dalykų.

SPRAUSMINIS NUSILEIDO PRIVAČIAE AERODROME Iš Chicagos išskridęs su 93 keleiviais Northwest linijos Boeing 727 sprausminis turėjo nusileisti Fort Lauderdale, Fla., aerodrome. Dar neišaiškintos ap linkybės, kaip jis nusileido saugiai mažame privačiame aerodrome apie 8 mylias atstu nuo numatytos nusileidimo vietos.

P. ABROMAITIS R. E. 1005 Porter St. Lemont, Ill. Tel. 257-6675

12-os butų naujas mūr. namas gražioje pietvakarių apyl. \$26,000 metiniu pajamu. Kaina prieinama. 6 kamb. 10 metų de luxe mūr. bungalow, prie Marquette pko. 1 1/2 vonių įrengtas rūšys, 2 auto mūr. garažas. 1 1/2 aukšto, 2 butai — 5 ir 4 kamb. 18 metų mūr. prie 71 ir Sacramento. Iruoštas rūšys. Dvigubas mūr. garažas. \$35,000. 2 po 5 kamb. (3 mieg.), 3 kamb. rūšy. Mūr. Prie 67 ir California \$25,500. 5 kamb. 20 metų mūr. rezidencija prie 71 ir California. \$19,000. 5 1/2 kamb. 3 metų mūr. bungalow prie Marquette PK. \$18,500.

LEONAS REAL ESTATE INCOME TAX — NOTARIATAS IMIGRACIJA 2735 W. 71st St. Tel. 925-6015

HEATING CONTRACTOR Irenęgiu naujus ir perstatau senus visu rūšių namo apšildymo pečius ir air conditioning į naujus ir senus namus. Stogų rūsas (gutters), vandens šildymo boilerius. Turū leidimus dirbti mieste ir užmieste. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Apskaičiuoju nemo-kamais.

DOMAS ŽUKAUSKAS HEATING & SHEET METAL 4444 S. Western, Chicago 9, Ill. Telefonas VI 7-3447

KAIP Į NEGEROVES REAGUOJATE KITŲ TAUTYBIŲ GYVENTOJAI? — Amerikoje yra sakoma, kad tik organizuoti žmonės turi jėgą ir balsą. Kad tik suorganizuota visuomenė skaitosi mies to ar valdžios pareigūnais. Todėl čia veikia tiek daug įvairių organizacijų, kurios viešai kalba visuomenės vardu. Nuo jų neatsilieka ir lietuviai, namų savininkai Marquette Parke, Brighton Pk., Bridgeporte, Cicero organizuotai gindami savo teises. Reikia žinoti, kad Chicagoje jau veikia daugiau kaip 200 įvairių tautybių namų savininkų organizacijų, kurios dirba gerą ir naudingą darbą. Bet jų turi įsteigę ir valdžios pareigūnai, kurie mėgina organizuotai kovoti prieš visuomenę, ją skaldyti ir žvejoti narius į savo organizacijas, kurių planai ir tikslai yra priešingi namų savininkų organizacijoms.

Chicagos žinios

PAPIGINTI FILMAI SENESNIO AMŽIAUS ŽMONĖMS

Chicagoje ir apylinkėse esą 56 ABC-Great States teatrai papigino bilietų kainą sulaukusiais 65 m. amžiaus ir senesniems žmonėms. Iki 3 val. po pietų nuo pirmadienio iki penktadienio imtinai šie asmenys galės pamatyti filmus sumokėdami tiksliai \$1.00. Amžiaus įrodymui turės parodyti Medicare arba CTA susisiekimo išduotą kortelę.

ALYVŲ PARODA Lombard miestelyje, apie 20 mylių į vakarus nuo Chicagos, dabar iki geg. 20 d. vyksta metinė alyvų paroda. Alyvos darba gražiausiam žydėjime. Jų yra daugiau 1,200 krūmų iš 275 įvairiausių rūšių.

CLASSIFIED GUIDE

IESKO NUOMOTI

Dviejų asmenų šeima ieško 4 ar 3 didesnių kambarių butą Marquette parko apylinkė. Skambinti tel. 471-1680

NORI PIRKTI

IESKAU PIRKTI MARQUETTE PARKE BUNGALOW su 3-mis miegamais ir garažu. Tarp 59-os ir 71-os; tik ne kampinį. Kampinio nenoriu, nes negalima nuo valkatų atsigręžti. Atsilepti tel. HE 4-8431.

MISCELLANEOUS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ COSMOS EXPRESS

MARQUETTE GIFT PARCEL SERV. 2608 60th St. Tel. WA 5-2787 2501 69th St. Tel. WA 5-2737 3333 So. Halsted St. Tel. 254-3320 Lietuvių bendrovė turinti teises siuntinius siusti savo vardu iš Chicago tiesiai į Lietuvą. Didelis pasirinkimas įvairių medžiagų, ital. lietpalčių ir kitų prekių. Pirmamai doleriniai dovanų užsakymai. E. ir V. Zakauskai

APDRAUDŲ AGENTŲRA

Namų, gyvenbės, automobilų, sveikatos, lėkimo, Patogios ūsų, mokėjimo sąlygos. J. BACEVIČIUS 6455 S. Kedzie Ave., PR 8-2233

LEO'S SINCLAIR SERVICE

LEONAS FRANCKUS Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos Tune-up ir Motorų Remontas 5759 So. Western Ave. Kampas 58th Street Telefonas — PRospect 8-9533

MOVING

J. NAUJOKAITIS Apraustas perkraustymas Ilgų metų patyrimas WA 5-9209 Chicago, Illinois

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street Chicago, Illinois Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

DAŽYMAS

PIGIAI DAŽAU KAMBARIUS VALAU KILIMUS IR BALDUS J. RUDIS — Tel. CL 4-1050

GARBAGE DRUMS

WITH COVERS AND HANDLES 30 and 50 gal. Free delivery 5622 So. Racine, 434-1113

REAL ESTATE

5 kamb. namas \$12,000, 6 kamb. garažas \$16,500. 8 kamb. 4 mieg. 2 aut. garažas tik \$13,500. 2-ju butų 5 ir 6 kamb. \$20,000. 3-ju butų 2 po 4 ir 6 kamb. \$25,000. 4-ju butų po 2 miegamuosius 5 met. senumo \$49,500. 2 aukšt. 7 kamb. rezidencija 2 aut. garažas \$28,000. 3 geri biziniai; Žuvų - Viščiukų 6 kamb. rezid. 2 aut. garažas \$29,000. Ir Gėrimų, Žuvų; du ežerai pūn žuvies su namais, Viščiukų ūkis 8 akrų su namais. Maži ir dideli ūkiai, medžiai, vanduo prie miesto po \$1,200 akras. Sklypai mieste, vanduo, kanalizacija po \$3,500.

P. ABROMAITIS R. E.

1005 Porter St. Lemont, Ill. Tel. 257-6675

12-os butų naujas mūr. namas gražioje pietvakarių apyl. \$26,000 metiniu pajamu. Kaina prieinama. 6 kamb. 10 metų de luxe mūr. bungalow, prie Marquette pko. 1 1/2 vonių įrengtas rūšys, 2 auto mūr. garažas. 1 1/2 aukšto, 2 butai — 5 ir 4 kamb. 18 metų mūr. prie 71 ir Sacramento. Iruoštas rūšys. Dvigubas mūr. garažas. \$35,000. 2 po 5 kamb. (3 mieg.), 3 kamb. rūšy. Mūr. Prie 67 ir California \$25,500. 5 kamb. 20 metų mūr. rezidencija prie 71 ir California. \$19,000. 5 1/2 kamb. 3 metų mūr. bungalow prie Marquette PK. \$18,500.

LEONAS REAL ESTATE INCOME TAX — NOTARIATAS IMIGRACIJA 2735 W. 71st St. Tel. 925-6015

REAL ESTATE

Prie 72 ir Lawndale — 6 kamb. 9 metų de luxe bungalow. Killmair garažas. Nebrangus. 28,500. Prie 88 ir Western — butai po 4 kamb. Platūs skydai. \$20,500. Prie 71 ir Latham — Mūras 3 butai ir patalpa (stūtinė ar bižnų) Garažas Nebrangus. \$43,500. 70 ir Washington Mūras 2 po 5 kamb. ir butas (day 3-ju kamb.) \$28,900.

VAINA REALTY

2517 W. 71st St. — RE 7-9515

Tvarkingas, teisingas ir greitas patarnavimas visais Real Estate reikalais. Be to, veikia Notariatas. Daromi ir lūdimai vertimai. Tvar-komi pilietybės dokumentai, pildomi Income Tax ir atliekami kitoki patarnavimai.

SIMKUS REAL ESTATE NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood Av., CL 4-7450

Evergreen Pk. arti mokyklų, 3-ju mieg. k. mūr. namas su mūro garažu. Irengtas bamt., modern. stalinis rezidencija. Kreiptis į savininką po 6 v.v. Tel. GA 3-6386.

Laiškas Jums

Lotus 30 p. Marquette Parke. 4 Gražus 2 butų namas Marquette pke. Naujas centr. šildymas. Garažas. Tik \$19,500. 8 kamb. mūras, 2 vonios, 2 auto mūro garažas. Tuoj galite užimti. Prie mūro. \$24,800. 6 kamb., 15 metų mūras, 2 vonios, 2 auto mūro garažas. Aple 71 — Mozart. \$24,900. 3 butų mūras. Prižiūrėtas, švarus platus lotas, garažas. Arti ofiso. \$28,500. 4 butų luksus mūras. Modernios vonios, kabinetų virtuvės, gazu šildymas. Irengtas bamt. 50 p. lotas, 2 auto garažas. \$55,900. 12 butų, 2-ju aukštu mūras, prižiūrėtas. Aple \$14,000 pajamu, garažas. Marquette pke. \$80,000.

VALDIS REAL ESTATE

2458 W 69th St. RE 7-7200

STATOME NAUJUS NAMUS

Atliekame įvairius patalysmus PETRAUSKAS GENERAL BUILDERS Telef. — 585-5285

Maisto krautuvės su namu ar nuomoti patyrimais ar pradedančiam Tetravikėms. 2 po 4 kamb. med. Brighton pke svarus. Nebrangus. 3 butų mūr. 6-4 1/2-4 kamb Brighton pke. Geros pajamos. Neaukšta kaina ir mokesčiai. Beveik naujas 4 butų mūr. 3 po 4 kamb. ir 7 kamb. 59 ir Kedzie. \$75,000.

SIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax Notary Public 2737 W. 43rd St. — CL 4-2390

Arti Marquette pko.

Parduodami du 2-ju aukštu 10 metų senumo mūr. namai su garažais. Vietovės Marquette ir Gage parkai.

Gerai investavimas. Gražioji vietoj pietvakariuose parduodami 1 1/2 metų senumo 2-ju aukštu 2 po 4 butų mūr. namai.

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS

Butų nuomavimas — Income Tax Notariatas — Vertimai

Apdraudų Agentūra

BELL REALTY J. BACEVIČIUS 6455 S. Kedzie Ave. — PR 8-2233

REAL ESTATE

REMKITE "DRAUGĄ".

NERIS REAL ESTATE

Persikėlė į naujas patalpas 3009 W. 63rd STREET TEL. 471-0321

SALES — MORTGAGES — MANAGEMENT

Alex REALTY

Member of M.L.S. ALEX ŠATAS — REALTOR Main office 5727 W. Cermak Rd., Cicero, Ill. Tel. OL 6-2233 Turime šimtus namų Ciceroje, Berwynne, Riverside, La Grange Park ir kituose vakariniuose priemiesčiuose. Prašome užsukti į mūsų įstaigą ir išsivieškinti iš katalogo.

HELP WANTED — MOTERYS

SEWING MACHINE OPERATORS Pleasant working conditions. 40 hour week. Blue Cross Insurance obtainable. Company benefits. Must speak English. Chicago Flag & Decorating Co. 823 So. Wabash HA 7-3960

TWO WOMEN NEEDED

1 Full time, 1 part time — To live in & be a companion for mother. No children — 2 working adults. No laundry. Call OR 4-4044 Ask for Miss Dee.

GENERAL OFFICE

NO SHORTHAND GOOD OPPORTUNITY MERIT RAISES PAID VACATIONS AND MANY OTHER BENEFITS STATE FARM INSURANCE CO. 3530 W. Irving Park Road TEL. — 583-2300 Mr. Zander or Mr. Carroll

KEYPUNCH OPER.

2 yrs. exper. Good benefits. 2-week vacation after 1 yr. Sick Days — paid holidays. Opportunity to advance quickly. MADISON CHEMICAL CO. 35 South 19th St. Maywood, Ill. See TERRI KATSULIS

HELP WANTED — VYRAI

MECHANIC

Typewriters. Experienced. Central Typewriter Exchange CALL CE 6-1820

TURRET LATHE OPERATORS

Days and nights SET-UP Steady employment. Good starting rates with excellent opportunity for advancement. All company paid fringe benefits. Apply or call MR. ZILINSKAS 1920 S. Western Ave., 234-1400

INSPECTION

Electro-Mechanical Final inspection positions available. Both advanced and trainees. Exposure to blue prints or assembly drawings required. Day or night shift BERNIS AIR KING 3067 No. Elston Avenue CHICAGO, ILLINOIS

CONTRACTORS

VACY'S CONSTRUCTION CO.

REZIDENCINIAI, KOMERCINIAI, MEDICINIOS IR KITOKI PASTATAI 2457 West 69th Street Tel. HE 4-7482

HELP WANTED — VYRAI

DELIVERY BOY

Must have drivers license and know area. Full benefits.

BERNS AIR KING

3067 No. Elston Avenue CHICAGO, ILLINOIS

TOOL & DIE MAKERS

TOP RATES OVERTIME Good Benefits DO-MORE TOOL 3223 N. Lakewood, Chicago, Ill

Fork Lift Operator

Must have experience. Day or night shift. Day shift. Good company benefits. BERNIS AIR KING 3067 No. Elston Avenue CHICAGO, ILLINOIS

JANITOR

2nd SHIFT All benefits, good pay. Shift differential. PACKAGING CORPORATION OF AMERICA 5950 W. 51st Street

OILER

Exper'd Equipment Lubricator Req'd for Nites 4:30 p.m.-1 a.m. BERNIS AIR KING 3067 No. Elston Avenue CHICAGO, ILLINOIS

HELP WANTED — VYRAI

WANTED MACHINISTS & INSPECTORS

ALSO MACHINIST TRAINEES We are one of the world's largest manufacturers of heavy equipment. We are seeking young men who are interested in machine trades for our Chicago Subsidiary located in the Northwest suburbs. You will receive on-the-job training as a machinist on various machine tools. You will receive automatic wage increases quarterly while you are being trained. In addition to good wages, we offer a benefit program that includes complete insurance coverage, 9 paid holidays, paid vacations, pension, tuition refunds, and many others. The ideal applicant for this position will be a high school graduate, and have his military obligations completed. If you qualify, come in and see us... Monday thru Friday, 8 a. m. to 5 p. m. SEREN MACHINE PRODUCTS CORP. 9500 AINSLEE SCHILLER PARK, ILLINOIS An equal opportunity employer

HELP WANTED — VYRAI

MEN DAY SHIFT

TOOL MAKERS MILLING MACHINE OPERATORS TOOL AND PRODUCTION INSPECTOR HONING AND LAPPING MACHINE OPERATORS Excellent working conditions, good starting salary. New modern plant. Steady job. Raises and overtime. Paid vacation and holidays. Free life insurance and hospitalization. Attractive profit sharing plan. COMET TOOL INC. 880 Nicholas Boulevard ELK GROVE VILLAGE, ILLINOIS TEL. 569-2310

HELP WANTED — MOTERYS

WHY NOT RELOCATE TO COLORADO Excellent Opportunities For REGISTERED NURSES All 3 shifts in 16-bed community hospital. Interesting and varied work. Pleasant working conditions. Paid sick leave, vacations and holidays. Low rent area. Base shift: \$25. Evening and night shift, \$27. Call or write ALICE JENSEN LINCOLN COMMUNITY HOSPITAL HUGO, Colorado Tel. 303-743-2421 or 303-743-2253

HELP WANTED — VYRAI IR MOTERYS

PROFESSIONAL SALES

LEADING TO TOP INTERNATIONAL EXECUTIVE POSITIONS (5 FIGURES THIS YEAR) We are building an international organization of GREAT people — who BELIEVE in themselves. If you love challenges, hard work and want the sweet smell of Success — Call me now — 10 A. M. TO 10 P. M. R. KEARNS, CORPORATION V.P. PHONE 678-4808, EXT. 268 INVESTORS WELCOME

KIEK IR KAIP BALSAVO LB TARYBOJE

Ryšiū su LB tarybos sesijos Chicagoje aprašymuose spaudoj skelbiama klaidinga informacija ir iš to daromoms ten dencingomis išvadomis, randu reikalinga ir svarbu visuomenės dėmesui pranešti:

1. Sesijoje buvo užsiregistravę 46 pagal JAV LB įstatus balso teisę taryboje turį asmenys, Centro valdybos pasitikėjimo klausimą balsuojant, pagal užsiregistravusių dalyvių sąrašą buvo išdalintos 39 (trisdešimt devynios) balsavimo kortelės, iš kurių 24 buvo pažymėtos "taip" ir trys "ne". Dvylika posėdžio dalyvių, kai kurie pareiškė, jog tai daro protestu dami, balsavime nedalyvavo. Tuo būdu dabartinei centro valdybai pasitikėjimas pareikštas didėję dvidešimt keturių balsų prieš tris daugumą.

2. JAV LB įstatų 41 str. nurodo, kad "...Taryba klausimus sprendžia paprastai (pabr. cituojant) posėdžiuose dalyvaujančių narių balsų dauguma". Pagal įprastines parlamentarines taisykles ir šio krašto teisinę teoriją paprastą balsų daugumą nustatant, susilaikiusių (nebalsavusių) "balsai" neturi jokios reikšmės ir jokiu būdu negali būti laikomi priitarij vienu ar kitai pusei (žr. Martin v. Ballenger (1938) teismo bylos sprendimą, cituotą Alice Sturgis, Sturgis Standard Code of Parliamentary Procedure, antra laida, McGraw-Hill Book Co., New York, 1966, psl. 124 ir eilę kitų ten pat nurodytų teismo pasisakymų). Kadangi demokratiame balsavimo procese daugumos balsai esant sprendžiamais, nėra numatyta galimybės pasisakyti "protesto" būdu, tenka laikyti, jog nebalstavę tarybos nariai sesijoje atsisakė teisės centro valdybos pasitikėjimo klausimu efektingai savo nusistatymą pareikšti ir to klausimo sprendimą paliko balsavusių nuožūrai. Visokios kitokios "išvados" tegali būti daromos tų, kurių galvose nei demokratinė tvarka ir procesas nebuvo ir, atrodo, nebus įkandami.

3. JAV LB įstatų 34 str. nurodo, kad šalia visuotini išrinktų tarybos narių, "...Taryboje sprendžiamuoju balsu taip pat dalyvauja: LB Centro Valdybos nariai, LB apygardų pirmininkai arba jų atstovai..." Įstatuose nėra numatyta ir ligšiolinė LB organizacinė praktika nebuvo padaryta cituotu straipsniu taryboje sprendžiamąjį balsą turintiems jokių išimčių, kurios varžytų šia balso teise pasinaudoti bet kurį klausimą taryboje sprendžiant. Tad ir centro valdybos pasitikėjimo klausimo balsavimas buvo įvykdytas griežtai laikantis veikiančių JA Valstybių LB įstatų reikalavimų. (Kai kiemo bandymas analogiškai šį atvejį prilyginti 1967 m. rugsėjo mėn. New Yorke įvykusioje sesijoje padarytam nutarimui, naujai tarybai susirinkus, nepratešti buvusios centro valdybos kadencijos, tėra gaudi ir jau pradędami įkyrėti organizacinio gyvenimo sąvokose nesugaudymo apraišką.) Kitas visai klausimas, ar minėtas įstatų straipsnis yra "geras", "tinkamas" ar "tikslus" ir ar jis neturėtų būti keičiamas. Be abejo, turėtų. Tačiau, dėl ilgų kalbų laiko pritrūkus, šis svarbus įstatų keitimo reikalas sesijoje visai nebuvo svarstytas.

4. Pasitikėjimo klausimą svarstant pirmininkavęs kun. V. Dabušis kaltinamas "nedemokratiškiu" elgesiu ir "neleidimu kalbėti". Tuo reikalu kalbėti buvo leista ilgiau kaip valandą. Tačiau atsenant, jog, viena, posėdžio dalyviai anksčiau jau buvo nubalsavę, sudarytam kalbėti norinčių sąrašui išsisėmus, daugiau kalbėti neleisti ir, antra, kad tie patys posėdžio dalyviai buvo nutarę patį pasitikėjimo klausimą spręsti balsavimo būdu, šiek tiek susigaudančiam susirinkimui tvarkoj turėtų būti aišku, jog tolimesnis diskusijų tęsimas būtų buvęs ne demokratinis principų pašlymas, bet jų, su daugumos balsavimo būdu pareikšta valia nesiskaitant, sugriovimas. Kun. Dabušis visai tvarkingai leido norinčiam paklausti, ar dalyvaujant centro valdybos nariai turi balso teisę bei davė žodį klausimą išsamiai atsakyti. Ir tada vykdė balsavimą, nežiūrėdamas, jog vėl buvo "norinčių kalbėti". Tokių visada būna. Tik kartais pritrūksta klausančių.

5. Čia nurodyti tarybos balsavimo duomenys nėra nei "oficialūs", nei "neoficialūs", nei kokie kitoki. Jie yra vieninteliai, nes kitokių duomenų nėra. Gaila, kad sesijoje jie buvo mandu komisijos netiksliai paskebtai. Kai kurioje spaudoje po to sudėliota įvairi "balsavimo rezultatų aritmetika" yra grynai jos skelbimų vaizduotės kūrinys ir tendencingi bei nemokšiški išvedžiojimai.

Sėšių centų pašto ženklą ir savo adresą atsiuntusiems, mielai šiuo klausimų suteiksiu platesnę informaciją.

Arvydas Barzdukas, JAV LB Tarybos sekretorius

TREMIAMA AMERIKIETĖ MOKYTOJA

Marymount kolegijoje, Kolumbijoje, pastaruoju metu mokinių ir mokytojų tarpe pradėtos intensyviai skleisti komunistinės idėjos. Tos kolegijos mokytoja amerikietė Carol O'Flynn buvo apkaltinta jų skleidėja. Saugumo organai nutarė ją iš krašto ištremti.

Panaudojusi ašarines dujas Madisono, Wisc. policija išskleidė komunistuojančių studentų sukeltus neramumus.

LA 1-6047 arba PO 2-8778

Apskaiciavimai nemokamai Skambinkite bet kuriuo laiku

DAR VIENA JAUNA AUKA

Violetai Mičalčiūtei tragiškai žuvus

Balandžio 20 d. Cordobos miesto eismo nelaimėje žuvo medicinos studijas bebaigianti jauna lietuvaitė — Violeta Mikalčiūtė. Balandžio 21 d. palaidota S. Jeronimo kapinių San Cayetano panteone, Cordobos mieste.

Velionė Violeta Mikalčiūtė pasaulį išvydo 1943 m. lapkričio 29 d. Lietuvos rytų pakrastyje — Eišiškėse. Tai vieta — tik porą kilometrų nuo Gudijos sienos. Klaidios tada buvo karo dienos — nuolatiniai bombardavimai, gaisrų pašvaistės, miestelio gyventojų visokie trūkumai. Nė metų nesuėjus jai su tėvais teko trauktis į vakarus nuo bolševikų antplūdžio. Per Varėną, Vilnių, Tauragę ir Zemaitiją, o iš ten per visą Vokietiją net iki Austrijos. Violeta, dar būdama mažutė, visus stebino savo kantrumu ir ramumu. Pagaliau per Italiją pasiekė Argentina. Tada buvo jau penkerių metų. Pramoktą italų kalbą turi keisti į ispanišką ir greitai laiku pradėti pirmuosius mokslo metus vietos pradžios mokykloje. Užbaigė per šešerius metus pradžios mokyklą, o per penkerius — gimnaziją.

Baigus gimnaziją, ją traukė medicinos studijos. Deja, studijoms buvo sunku atsidedi, nes, nors "mokslas nemokamas", bet labai daug kainuoja. Trejus metus praleidžia dirbdama — vienerius Argentinoje ir dvejus Š. Amerikoje, kur su motina buvo nuvykusiai. Chicagos universitete baigė du semestrus anglų kalbos ir privatų IBM operatorės kursą. Tačiau svajota gydytojos profesija ją viliojo. Naujakurių gyvenimas pagerėjo ir ji 1964 m. grįžo į Argentiną ir pradėjo medicinos studijas. Profesoriai ir draugai stebėjosi jos ryžtu, rimtumu ir sugebėjimais. Šiomet įžengė į paskutiniuosius mokslo metus. Visus egzaminus buvo išlaikiusi. Jei galėjo nutraukti valandėlę nuo studijų, domėjosi antropologija, žurnalistika. Keletą savaičių prieš mirtį baigė Cursilho de Cristiandad (krikščioniško mokslo kursą), kad nebūtų plyšių tarp profesinių žinių ir religinių idėjų.

Velionė dalyvavo ir visuomeninėje veikloje. Buvo studentų medicinų draugijos ir Lietuvos susivienijimo Cordobos skyriaus sekretorė. Už metų jau turėjo rinktis specialybe. Ji neieškojo didesnio pelno, todėl buvo jau pasirinkusi socialinę mediciną, kad galėtų rūpintis sveikatingumu tą žmonių, kuriems nepasiekdama privatinė klinika, kurie toliau nuo civilizacinių centrų. Be to, jau buvo pradėjusi specializuotis vaikų ligose.

Tačiau kiti buvo Apvaizdos pramatyti keliai. Balandžio 17 d. vyko į universitetą valgyklą pietų ir eismo nelaimėje, nukritusi nuo motociklo, susitrenkė galvą ir sąmonės daugiau nebe atgavo. Širdis nustojo plakusi balandžio 20 d. 11 val. Laidotuvių dalyvavo didžiulis būrys, kurį sudarė Cordobos lietuviai, profesūros atstovai, mokslo draugai, kaimynai. Daugybė vaikų, gėlių puokščių ir užuojautų velionies artimiesiems, užprašytų šv. Mišių liudija, kiek meilės ir pagarbos buvo spėjusi ji įsigyti ją pažinusių širdyse. Daug žadanti jaunuolė, būsimą gydytoja liko amžinai Cordobos kapuose, o negausi lietuvių kolonija Argentinoje liūdi netekusi dar vienos savo visuomenės narės. Chicagoje liūdi jos motina Marija Mikalčiūvienė, kuri šių metų pabaigoje laukė dukters grįžtant.

SUGAVO PABĖGUSĮ LOKOMOTYVĄ

Baltimore & Ohio geležinkelio lokomotyvas, atsipalaidavus stabdžiams, pradėjo riedėti iš Hammondo Chicagos link. Po 10 mylių kelionės, jis buvo sustabdytas prie S. Stewart ir 39-tos. Čia du geležinkeliečiai šoko iš šalimais bėgiais riedančio Norfolk & Western lokomotyvo ir sėkmingai pabėgėli sustabdė. Įvykis tiriamas.

A. ABALL ROOFING CO.

Isteigta prieš 49 metus. Dengiamo visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminius rėmus, nutekamuosius vamzdžius. Dažome iš lauko. Taisome mūra "tuck pointing". Pinai apsidraudę. Visas darbas garantuotas.

LA 1-6047 arba PO 2-8778

Apskaiciavimai nemokamai Skambinkite bet kuriuo laiku

A. + A. Onai Kubiliūnaitei-Norkienei-Telksnienei mirus,

reiškiame gilią užuojautą jos vyrui JONUI TELKSNIUI ir sūnui VYTAUTUI NORKUI su šeima ir kartu liudime.

Danguolė ir Antanas Klimai
Stefanija ir Raimundas Liormonai

ADAM VALAUSKIS

Gyveno 1621 S. 47th Court, Cicero, Illinois. Mirė geg. 6 d., 1969, 3 val. popiet, silaukęs senatvės. Gimė Lietuvoje. Kilo iš Telšių apskrities, Plungės parapijos. Amerikoje išgyveno 60 m. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Petronėlė (Pipiraitė), sūnus Adam, marti Stella, 2 broliai Juozapas ir Kazimieras, brolių vaikai: Juozas Valauskis, Barbara Mažeika, Katie Lukas, Mildred Udil ir Anthony Valauskis su šeimomis, svogerkos vaikai Pete ir Julia Snapsis, kiti giminės, draugai ir pažįstami. Kūnas pašarvotas Vasaitis-Butkus koplyčioje, 1446 So. 50th Ave., Cicero, Illinois. Laidotuvių įvyks šeštad., geg. 10 d. iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėtas į Sv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionies sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines. Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuviuose. Nuliūdę: Žmona, sūnus, broliai ir kiti giminės. Laidotuvių direktorius Vasaitis-Butkus. Tel. OL 2-1003

ČEKOSLOVAKIJOS

JAUNIMAS NERIMSTA

Nežiūrint naujosios, sovietams palankios, Čekoslovakijos valdžios griežtų priemonių ir daugelio studentų bei darbininkų vadų areštų, Čekoslovakijos jaunimas nerimsta ir drąsiai smerkia sovietų tiesioginį kišimąsi į Čekoslovakijos vidaus reikalus bei įvairius laisvės varžymus. Prahos universitetų studentai

KOSTAS BUTKUS

Tel. PR 8-2781

METALO IR STIKLO: Tvoros, Stogeliai, Durys Langai, Ryn-os, Turekliai

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

2047 W. 67th Place — WA 5-8063

VALOME KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.

J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos radijai, stereo, oro vėsinimai, Pardavimas ir taisymas.

J. MIGLINAS

Krautavė Marquette Parke 2346 W. 69th Street 776-1486 Namų tel. — PR 6-1063

MOVING

«pdraustas perkraustymas» įvairių atstumų

A. VILIMAS

823 WEST 34th PLACE
Telef. FRontier 6-1882

GĖLĖS

Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kt. GUZAUSKŪ BEVERLY HILLS GELINČIA 2443 W. 63rd St., Chicago, Illinois PR 8-0833 — PR 8-0834

DRAUGAS, penktadienis, 1969 m. gegužės mėn. 9 d. 7

bei darbininkų atstovai, posėdžiavo universitete, nutarė pradėti protesto streiką, užimdami universiteto patalpas. Panašūs streikas jau buvo pradėtas Budejovice dvejose universitetuose, bei kitų miestų mokslo institutuose. Fabriky darbininkai solidarumą studentams nutarė pareikšti fabriky sireny balsais (alarmu). (Tūkstančiai Čekoslovakijos piliečių vakar aplankė pirmojo laisvosios Čekoslovakijos prezidento Thomas Masaryk kapą ir savo jausmus išreiškė padėdami gėles...

Amžinasis gyvenimas, kun. J. Danielius	2.00
Gyvenimo šaltiniai, St. Žilys	3.00
Gyvoji dvasia, kun. J. Vaitkevičius, 4 dal. kiekviena po	5.00
Meilės ugnis, kun. K. Matulaitis, MIC	4.00
Žodis ir gyvenimas, tėv. T.V. Žiūraitis, OP	2.75
Visos šios knygos gaunamos DRAUGE. Illinois gyventojai prie knygos kainos turi pridėti 5 proc. mokesčiams.	

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
THREE MODERNIOS KOPLYČIOS:
2533 West 71st Street Tel. 476 - 2345
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108--09
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste.
Telef. — CEdarcrest 3 - 6335
Vienas blokas nuo kapinių.

E U D E I K I S
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Dovydas P. Gaidas — Geraldas F. Daimid
THREE MODERNIOS KOPLYČIOS:
4330-34 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
LACKAWICZ IR SŪNUS
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-9401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1133-1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE, CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1005
LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sufkus
7909 STATE RD., OAKLAWN, ILL. Tel. 636-2320

IŠSIRINKITE DABAR — MOKEKITE VELIAU
PETER TROOST MONUMENT COMPANY
6440 S. Pulaski Road, Chicago, Ill. 60629
JOHN W. PACHANKIS (Patch) Vice-prezidentas
Tel. 585-0242; 585-0243

APLINK MUS

× Kun. B. Suginto pagerbimas įvyksta sekmadienį, V. 11 d. 3 val. p. p. Vėčių salėje. Kas dar neturi kvietimų, galės jų gauti prie įėjimo

× Chicago ir apylinkės kolegijų meno festivalyje, vykstančiame City College patalpose, 64 E. Lake St. Chicagoje, dail. Aldona Labokienė laimėjo pirmą premiją už spalvotą linoleumo raižinį, o dail. Magdalena Stankūnienė laimėjo pirmą premiją už medžio raižinį.

× 40-ties val. atilaidai vyks geg. 12, 13 ir 14 d. Sv. M. Marijos Gimimo parap. bažnyčioje Marquette Parke. Pamaldos su šv. Mišiomis ir pamokslais bus kasdien 9 val. ryto ir 7 val. vak. Visus pamokslus sakys kun. Kazimieras Barauskas. Klebonas prel. V. Černauskas kviečia visus skaitlingai dalyvauti ir dar Velykinės metu pasinaudoti Dievo malonėmis.

× Susivienijimo 163 kuopos susirinkimas įvyks gegužės 11 d. 11:30 val. Marquette Parko liet. parapijos salėje. Bus išdalinti dividendai. Kuopos rėd. M. Srupšienė maloniai kviečia visus dalyvauti.

× Kultūros fondas Lietuvių muzikologijos archyvui paskyrė 500 dolerių. Tos lėšos visų pirma bus panaudotos skoloms apmokėti, o paskiau bus seni, nykstantys vertingi plakatai užklijuoti ant drobės ir išsaugoti ateičiai. Tarp tų plakatų yra pirmos dainų šventės Lietuvoje, Varšuvoj 1916 m. surengto lietuvių studentų koncerto ir t. t.

× Lief. paštininkų leidžiama atsarginių knyga, 550 psl. apimties su 300 nuotraukų ir spalvotomis Lietuvos pašto ženklų atspaudais jau baigta spausdinti. Šiuo metu atiduota knygryšiškiai įrašyti. Apie jos pristatymą mūsų visuomenė bus vėliau spaudoje paskelbta. Visi prenumeratoriai ir mėcenatai galės ją atsiimti pristatymo metu.

× Tauragės Klubas rengia šokių vakarą — visas pelnas skiriamas Liet. Fondui — gegužės 10 d., 7:30 v. v., Marquette salėje, 6908 S. Western Ave. Gros K. Ramanausko orkestras. Auka 1 dol. (pr.)

× Geriausių Motinos Dienos proga dovanų pasirinkimą rasite Terroje. Čia gražiausi aukso, gintaro ir kt. brangiųjų akmenų papuošalai — žiedai, apyrankės, sagės, medalionai, karoliai, etc., geriausių šveicarų firmų laikrodėliai, kristalo, sidabro ir porcelano dirbiniai, puikios medžio, porcelano ir keramikos skulptūros ir d. kitų daiktų. Terra, 3237 W. 63rd St., Chicago, Ill. Tel. 434-4860. (sk.)

× Investavimas ir paskolos geromis sąlygomis pas Litas Investing Co., Inc., 2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629. Valandos: Treč 7-9 v. vak., šešt. 10-3 val. vak. Tel. GR 6-2242 (sk.)

× Irenos Veleckytės Baletu Mokyklos metinis pasirodymas įvyks geg. 10 d., šeštad., 7 val. vak., Jaunimo centre. Statoma 3-jų veiksmų baletas "Pelenė" (Brolių Grimų pasaka) ir baletas "Sapnas" apie Undinę ir jos karalystę jūros dugne. Visus kviečiamės atsilankyti. Bilietai gaunami studijoje arba prie įėjimo. (pr.)

DĖMESIO!
"Dailės Paroda!"
JAUNIMO CENTRE,
Čarltonio galerijoje, gegužės mėn.
18 iki 25 d.d.

× Regina Raslavičienė, Draugo bendradarbė ir rinkėja, gegužės 9 d. išvyko ilgesnei kelionei į Afriką. Zada aplankyti Keniją, Tanzaniją, Etiopiją ir kitus kraštus. Kelionėje išbus apie tris savaites. Tikimės, kad savo įspūdišiais pasidalins ir su mūsų dienraščio skaitytojais.

× Dr. Leonas ir Irena Kriaučelliniai gegužės 7 d. dalyvavo prez. R. Nixono pergalės ir prezidentavimo šimto dienų pietuose Washington, kur turėjo progą susitikti ne tik prezidentą su žmona, bet ir daugumą vyriausybės, kongreso ir senato narių. Vakarieneje dalyvavo apie pustrėčio tūkstančio kvietimų svečių. Ypač turėjo progą ilgai pasikalbėti su sen. E. Dirksenu, kongresmanu Fordu ir kitiems vadovaujantais respublikonais.

× Lietuvių Krikščionių demokratų sąjungos centro komiteto pirmininkas A. J. Kasulaitis skaitys viešą paskaitą: "Kommunizmo grėsmė emigracijos kryžkelėje". Tai aktualus ir dėmesio vertas klausimas, kurį išskleis žvalgas paskaitininkas iš Clevelando. Paskaita bus gegužės 10 d. 7 val. vak. Jaunimo centro žemutinėje salėje. Kas įdomajasi šiais klausimais, maloniai kviečiami dalyvauti.

× Dr. Steponas Bležis, žinomas lietuvių visuomenės veikėjas, Liet. socialinio klubo pristatymu Specialios Chicago miesto komisijos buvo išrinktas Chicago miesto nusipelnusių vyr. amžius piliečių garbės nariu. Ta proga dr. Stp. Bležis, drauge su kitais išrinktaisiais, bus pagerbtas V. 20 d. 11 val. ryto Chicago City Chambers. × Sv. Kazimiero (Marijos) aukšt. mokyklos alumnų metinis banketas ruošiamas mokyklos kafeterijoje gegužės 14 d. 6:30 val. vak. įvyks susirinkimas, 7:45 val. bendri pietūs.

× Bolševikų ir nacių kalėjimuose bei KZ-tuose žuvusiems pagerbti, gegužės 11 d., sekmad., 3 val., pamaldos T. Jėzuitų kopuldyčioje — Kun. Juršėnas; Luteronų Tėviškės parap. — kun. Trakša. Akademijs 4 val. popiet. Jaunimo centro didžioje salėje. Įvadas — Prof. M. Mackevičius; "Žuvusieji kalba į mus" — Prof. St. Yla; "Epitafija dievų miške" — Etiudus Stutthof'o aukų prieš 25-metus atminimui. Išpildo Pedagoginio Lituanistikos Instituto studentai: Liucius Alenskas, Lilijs Jadviršytė, Algirdas Jasaitis. KZ-tų genocidui parodėlė Jaunimo Centre. Įėjimas — laisva auka. Ruošia: Buv. politiniai kaliniai ir jų artimieji. (pr.)

× Gimtame krašte praleisti Sekminės pavasario žydinčioje gamtoje buvo malonu ir smagu. Todėl š. m. gegužės mėn. 25 d. lietuviai būriais vyks į žaliuojantį Bučo Sodą Willow Springs, Illinois, kur šaunio Sekminių Gegužinėlės visus kviečia Chicago Anglijos Lietuvių Klubu Valdyba (pr.)

× Reikalinga pardavėja Marq. Delikatų krautuvei. Dėl sąlygų tereitauti tel. PR 6-2717 arba asmeniškai Krautuvejė, 2553 W. 71st St. (sk.)

× Būrutės - Marijos Sedleckaitės ir Ančiaus - Petro Laniausko sutuoktuvės įvyksta gegužės 24 d., 3 val. p.p. Sv. M. Marijos Nekalto Prasid. bažnyčioje, 2745 W. 44 st., Brightonparke, o vaišės — 7 v. v. B. Pakšto salėje, 2803 W. 38 st. Jaunujų tėvai Marija ir Bronius Sedleckai ir Stanislava ir Leonas Laniauskai. Jaunoji prieš kurį laiką yra atvykusi iš Lietuvos.

× J. Vidunas, mūsų skaitytojas Worcester, Mass., atnaujindamas prenumeratą pridėjo 5 dol. auką spaudai paremti. Dėkojame.

× Švėkšnos gimnazijos 50 m. auksinio jubiliejaus iššilmės įvyks Darbo dienos savaitgalyje rugpjūčio 31 d. Jaunimo Centre. × Muz. Mindaugas Mačiulis akompanavo portef., išpildant J. Bertulio kantatą "Sugrįžimo giesmė" Moksleivių koncerto metu.

× "Sun-Times" dienraštis Chicagoje gegužės 1 d. atspausdino Prano Jurkaus laišką gegužės 1 dienos reikalui. P. Jurkus nurodo, kad ši diena turi būti minima kaip teisėtumo diena. Jis apgaili, kad daugeliui milijonų žmonių teisės dėsniai negalioja, nes jie yra pavergti.

× Masinis susirinkimas šaukiamas gegužės 23 d. 7 val. vak. Marquette Hall prie 69 gatvės, II a. salėje. Ruošiamasi padaryti svarbius nutarimus nekliojamo turto mokesčių ir kt. reikalais. Susirinkimo ruošimo komisija kviečia visus dalyvauti.

× Algirdas Aglinskas penktadienį, 7 v. v. Jaunimo žygio už tikėjimo laisvę simpoziumo metu nagrinės lietuviškumo klausimą žygio atžvilgiu. Visi kviečiami dalyvauti. Po paskaitos bus diskusijos ir kavutė. Įėjimas nemokamas.

× Liudas Mikalonis, Warren, Mich., prie prenumeratos mokesčio pridėjo 5 dol. auką spaudai stiprinti. Dėkojame.

× Gegužinės pamaldos Sv. M. Marijos Gimimo par. bažnyčioje yra kasdien 7 val. vak. Lietuvių kalba (anglišių nėra, kaip buvo anksčiau paskelbta).

Solistė Valentina Kojelienė po pavykusio koncerto Orchestra Hall Chicagoje.

Nuotr. V. A. Račkauskas

× Jaučiai iškepti, stalai paruošti Balio Pakšto svetainėje! Visi kviečiami į linksmą pavasario puotą, kurią rengia Marquette Parko lituanistikos mokyklos tėvai šį šeštadienį 8 val. vak. Vietų dar yra. (pr.)

× Kas lietuviškai galvoja — į Lietuvių Fondą įstoja Fondo rengiamos vakarienės proga. Vakarienė įvyks š. m. gegužės 25 d. Jaunimo Centre, Vakarienei registruotis ir įnašus įteikti prašoma išanksto LF būstinėje arba pas savo apylinkės LF komitetą narius bei įgaliotinius. LF būstinė: 6643 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. (pr.)

Lietuvės mokytojos, Amerikoje baigusios Montessori mokyklą. Iš k. į deš.: St. Vaišvilienė, J. Juknevičienė, ateinančių metų Varno Montessori židinėlio vedėja, J. Smilgienė, vedėjos pagalbininkė ir S. Blažienė. Nuotr. Vl. Juknevičius

VARNO MONTESSORI ŽIDINĖLIS .AMERIKIEČIŲ SPAUDOJE

Prieš mokyklinio vaiko ugdymo Montessori metodus vis daugiau pradeda laimėti dėmesio ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių tarpe. Varno Montessori židinėlio apžiūrėjimo proga balandžio 27 d. židinėlį atkankė "Chicago Tribune" laikraščio reporteris, kuris įdėmiai apžiūrėjo židinėlio patalpas, mokymo priemones ir padarė įdomių nuotraukų. Net trys didžiulės židinėlio veiklos nuotraukos buvo patalpintos "Chicago Tribune" dienraštyje š. m. gegužės 4 dienos laidoje. Po nuotraukomis duotas ir gana platus aprašymas. Kas svarbu — visos lietuviškos pavardės parašytos taisyklingai. Tai iš tikrųjų puiki reprezentacija ne tik paties židinėlio, bet ir visos mūsų lietuvių tautinės grupės. Tai įrodo, kad lietuvių tautinė grupė neša savo kultūrinį įnašą į šio krašto gyvenimą, — stato žmogaus asmenybės pagrindus. Varnas Montessori židinėlį aplankius, tikrai yra ko pažūrėti ir kuo pasigėrėti: pats pastatas naujas, pritaikytas mažojo žmogaus — vaiko reikalavimams, kaip fizine prasme, taip ir auklėjamojo — pedagogine. Židinėlyje apstu Montessori sistemos mokymo — žaidimo priemonių, visur pavyzdinga tvarka ir švara, neišskiriant nė erd-

vių rūsiu patalpų, tinkamų bet kokiems organizaciniams susirinkimams ar posėdžiams. Ir švaros palaikymas priklauso židinėlio administratoriui, tad už pavyzdingą administravimą jai ir pagarba priklauso.

Besilankančius svečius priiminėjo, jiems paaiškinimus teikė pati židinėlio administratorė St. Skrebičienė, ateinančių mokslo metų židinėlio vedėja, J. Juknevičienė, vedėjos padėjėja J. Smilgienė ir Sof. Blažienė. Gražiai reprezentavosi ir motinų komitetas su pirmininke B. Zalatoriene, atstovė amerikiečių spaudoje — židinėlio lankytojų daugumą sudarė apylinkės amerikiečių šeimos, jų dauguma užrašė savo vaikučius lankyti židinėlį. Kas malonu pastebėti, kad amerikiečiai vis daugiau pradeda suprasti priešmokyklinio vaiko amžiaus auklėjimąją reikšmę ir, nepaisant šeimos kuklių pajamų, leidžia savo vaikučius į židinėlį. Na, o palietus lietuvių šeimų nuotakas vaiko ugdymo reikalu, tenka apgalvoti, kad pačiam svarbiausiam reikalui — vaiko asmenybės auklėjimui, jo gyvenimo pagrindų statymui vis pritrūksta laiko ir pinigų. Tai tikrai didelė skriauda lietuvių vaikui, ypač augančiam didmiesčio aplinkoje. **Dalyvė**

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE
— Antano V. Saulaičio kungystės šventimai įvyks gegužės 17 d. 2 val. p. p. ir sekmadienį, gegužės 18 d. 11:30 val., šv. Juozapo liet. parapijos bažnyčioje, Congress Ave., ir John Str., Waterbury, Conn. Šventimus su teiks vyskupas Vincentas Brizgys. Sutikimas, vaišės ir palaiminimas šeštadienį po apeigų iki 6 val. vak. ir sekmadienį po šv. Mišijų ligi 4 val. mokyklos salėje, John Str.

— Inž. Antanas Novickis, New York, N. Y., švenčia savo 75 metų amžiaus sukaktį. Ta proga ALIAS gegužės 16 d. ruošia jam pobūvį — pagerbimą.

— Paulius T. Bazaras, 20 m. amžiaus, trečios kartos lietuvis, Amerikos marinių puskarininkis, žuvo Vietname. Buvo gyvenęs Omahoje, Nebr., lankęs Sv. Antano parapijos mokyklą, tarnavęs šv. Mišioms tos parapijos bažnyčioje. Gegužės 5 d. iš Sv. Antano bažnyčios palaidotas Kalvarijos kapuose, Omahoje.

— Pranas Narvydas, iškilusis New Yorko ir apylinkės liet. veikėjas, lietuviškąjį visuo menės darbą Brooklyne dirba išstisus 60 metų. Gegužės 10 d. LTS skyrius ruošia jo pagerbimą Vytauto Belecko Winter Garden restorane, Brooklyne.

— "Arizonos Lietuvis" — tokiu pavadinimu Phoenix, Arizonoje leidžiamas apolagrafu spausdinamas laikraštėlis. Mus pasiekė jo 4-sis (gegužės mėn.) numeris. Leidžia liet. katalikų misija.

KANADOJ

— "Drage" gegužės 1 d. paskelbta žinia apie Hamburgie mirusį milijonierių dr. Aleksandrą Volbergą, kuris pagal Hamburgo "Morgenpost", palaikė ryšius su "Lietuvos egziline valdžia Chicagoje", papildoma tuo, kad ta "valdžia" buvo Lietuvos Generalinis Konsulatas Chicagoje — jis velioniui yra išdavęs pirmą pasą 1948 m. gegužės 3 d., atseit prieš 21 metus. Tą pasą velionis reguliariai (kas du metai) pratęsavo — jo pasas tebešalio galioje. Ankstyvesnis pasas jam išduotas Lietuvos Paštininkų Romoje. Kelių lietuvių (DP) atestacija apie jį

numeris. Leidžia liet. katalikų misija.

— Tradicinis sekminių sąskrydis, kuriam paprastai dalyvauja daug Anglijos lietuvių, įvyks gegužės 25 d. Lietuvių sodyboje. Zada atvykti ir visos Anglijos lietuvių tautinių šokių grupės. Meninės programos paruošimu rūpinasi J. Alkis.

— Anglijos lietuvių skautės sekminių sąskrydžio metu ruošia bazarą. Gautas pelnas bus panaudotas vasaros stovykloms reikalams.

— Liet. parapijos komitetas buvo suorganizavęs išvyką į lietuvių sodybą, kuri praėjo sėkmingai.

Varno Montessori židinėlio motinų komitetas, baigiant židinėliui paremti vaju. Iš k. į deš.: J. Variakojienė, V. Zigaitienė, B. Zalatorienė ir N. Gaurilienė. Nuotr. V. Juknevičius

CHICAGOJE IR APYLINKESE

ARGENTINOS LIETUVAITĖ MERGAICIŲ MENO PARODA APVAZIAVO DALĮ PASAULIO

Birutė Jakubauskaitė gimė ir augo Buenos Aires, Argentinoj. Jos tėvas yra Andrius Jakubauskas, veiklus Argentinos lietuvių prieš porą metų parašęs Argentinos lietuvių susivienijimo istoriją. Birutė pagarsėjusi Argentinoj balerina, jos nuotraukos buvo talpinamos moterų madų žurnaluose. Birutė ištėkėjusi už Orlando Pedragosa Nadal, Kambodijos ambasadoriaus, gyvenimo Indijoje keletą metų, kur turėjo artimas pažintis su garsiu Indijos vadovu Pandit Nehru.

Birutė buvo sugrįžusi pas tėvus ir sesutę, ištėkėjusią už daktaro, gi dabar su savo vyru ambasadorium lanko kitus kraštus, atstovaudami Kambodiją. Birutė su savo vyru praėjusiais metais buvo Amerikoje ir buvo sustoję New Yorke.

Andrius Jakubauskas yra jaunesnis brolis Jono Jakubausko, gyvenančio Chicagoje, kuris jau 50 metų veikia Amerikos sporte ir išleido "Lietuvių Sporto istoriją", kad parodytų ką Amerikos Lietuviai nuveikė sporte per praėjusius 65 metus. **K.**

Nuotraukoj Kambodijos ambasadorius ir jo žmona Birutė. Dešinėje šiomis dienomis miręs Indijos prezidentas.

buvusi labai gera. Vienas iš jų rašęs, kad Volbergas buvo nusitaręs Lietuvos pilietybės nekeisti. Konsulato byloje esą žinios, kurios liudijančios, kad velionis buvęs juvelierininkas ir finansininkas.

DID. BRITANIJOS

— Vaeļovas Sidzikauskas, Lietuvos laisvės komiteto pirmininkas, buvo atvykęs į Angliją ir V. 3 Lietuvių namuose Londone kalbėjo apie Lietuvos laisvės perspektyvas.

— Tradicinis sekminių sąskrydis, kuriam paprastai dalyvauja daug Anglijos lietuvių, įvyks gegužės 25 d. Lietuvių sodyboje. Zada atvykti ir visos Anglijos lietuvių tautinių šokių grupės. Meninės programos paruošimu rūpinasi J. Alkis.

— Anglijos lietuvių skautės sekminių sąskrydžio metu ruošia bazarą. Gautas pelnas bus panaudotas vasaros stovykloms reikalams.

— Liet. parapijos komitetas buvo suorganizavęs išvyką į lietuvių sodybą, kuri praėjo sėkmingai.

BALZKO LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJUJE ŠIUO METU VYKSTA MARIJOS AUKŠT. MOKYKLOS AUKLĖTINIŲ MENO PARODA.

Su savo darbais dalyvauja arti 70 moksleivių, kurios studijuoja meną globojamos seselės Rozanos. Paroda tęsis iki geg. 31 d. Verta ją aplankyti, nes yra darbų, rodančių, kad ir mūsų jauniausioji turi gražių meniškų sugebėjimų. Kūrybos temos ir priemonės gana įvairios: tapyba, besireiškianti kompozicijomis, figūrinius paveikslus, natūrmortais, net ir abstraktu. Esama skulptūrų, dailiųjų darbų iš siūlių, audinių, ypač ryškūs darbas iš miniatiūrinių figūrų — Gedimino sapnas.

Tarp mūsų jauniausiųjų dailininkių užtikamos šios lietuviškos pavardės: Eidukaitė, Simanavičiūtė, Petrauskaitė, Narvytė, Baranaitė, Traškaitė, Vailokaitytė, Šotaitė, Šerenaitė, Petrauskaitė, Statkutė, Gelažūtė, Traškaitė, Mikalajūnaitė, Žukauskaitė, Glembaraitė, Lamsargytė, Jackevičiūtė, Muskutė, Kasparavičiūtė.

Į parodas matyti, kad meno dalykų dėstymas Marijos aukšt. mokykloje yra gerai pastatytas. Mokinės rodo gražios iniciatyvos, Paroda atdara kasdien nuo 1 val. iki 4 val. 30 min. Įėjimas visiems laisvas. **J. Daugl.**

EKSKURSIJA Į ŠVENTUOSIUS KALNUS

Putnamo Seselių rėmėjų Chicago centro valdyba organizuoja išvyką į šventuosius kalnus, Wisconsin, gegužės 25 d. ir kviečia visus organizacijos narius su svečiais dalyvauti šioje išvykoje. Apie dalyvavimą reikia iki V. 16 pranešti V. Cepaitienei, telefonu PR 8-5154. Vyktime autobusais. Kelionė 1 asmeniui ten ir atgal 5 doleriai. Išvyksime iš Marquette Parko parapijos aikštės 6 val. 30 min. ryte ir grįšime ten pat apie 7 val. vak. Paskubėkite užsiregistruoti, kad žinotume, kiek auto busų nusamdyti.

Kas yra šventuosius kalnus aplankęs, pasakoja, kad jie yra nepaprasto grožio aplinkoje, kuri primena mūsų tėvynę, ant kalvos stovi didinga bažnyčia, kuri, rodosi, ir kviečia susikaupti. Gražiame parke yra meniškos kryžiaus kelių stotys, kur maldininkų maldoms net paukščiai pritaria savo giesmėmis. Še būklingoji Dievo Motinos koplyčia palieka neišdildomą įspūdį. Paliktieji ligonių rementaliudija apie įvykstančius stebuklus. Gal mes ir nepaliksimė ties savo kryžių ir pilkos kasdienybės, bet tikėkimės rasti dvasios stiprybės kryžiams nešti. Tad pasinaudokime sudaryta proga ir ekskursijoje dalyvaukime. **B. B.**

NAUJAS TAUPYMO PLANAS

Standard Federal bendrovė — pirmoji pietinėje Chicago dalyje, kuri pradėjo naudoti Gold Eagle taupymo sąskaitą. Taupytojai gali pelnyti 5% dividendu pradėdami su \$50.00 ir pasidėdami vėliau bet kokią sumą. Kad pelnytų 5% dividendu, pinigai taupymo sąskaitoje turi išbūti ne mažiau kaip 90 dienų. Po to termino pinigų galima išsiimti bet kuriuo laiku, kada tik yra reikalinga. Turintiems didesnes pinigų sumas Standard Federal bendrovė siūlo taupyti pagal taupymo sertifikatus, kurie yra išrašomi po \$10,000.00 ir papildomi \$1,000.00 vienetais. Pagal paprastą taupymo knyges mokama 4% dividendu. Dividendai už bet kurias taupymo sąskaitas yra išmokami kas trys mėnesiai.